

**TÜRK HAVA YOLLARI
ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2017 Tarihi İtibarıyla ve
Aynı Tarihte Sona Eren Yıla Ait
Finansal Tablolar ve
Bağımsız Denetçi Raporu

KPMG Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3 Kat:2-9
Levent 34330 İstanbul
Tel +90 212 316 6000
Fax +90 212 316 6060
www.kpmg.com.tr

Bağımsız Denetçi Raporu

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Yönetim Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı'nın ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına ("TMS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın, yolcu uçuş yükümlülüğü ve Sık Uçuş Programı muhasebeleştirilmesi

Hasılat, yolcu yükümlülüğü ve Sık Uçuş Programı muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımların detayı için sırasıyla, Dipnot 2.4.1; 2.4.1 ve 2.14.21 'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Grup'un hasılatının büyük bir kısmı yolcu gelirlerinden oluşmaktadır. Yolcu gelirleri, taşıma hizmeti tamamlandığında hasılat olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletler ise, ilgili uçuş yapılarına kadar yolcu uçuş yükümlülüğü olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletlerin hasılatının doğru döneme kaydedilmesi önemli ölçüde yönetim muhakemesi gerektirmektedir. Grup tarihsel istatistikler kullanarak henüz uçulmayan ve geçerliliğini yitirmemiş biletler hakkında tahmini hesaplamalar yapmaktadır. Bu hesaplamalar sonucunda kullanılmayacağı tahmin edilen biletler, yolcu geliri içerisinde hasılat olarak finansal tablolara alınmaktadır. Her uçuş için taşıma hizmetinin tamamlanıp hasılatın finansal tablolara yansımaları, karmaşık ve birden fazla iç Bilgi Teknolojileri ("BT") sistemleri arasında bilgi paylaşımı ve büyük hacimlerde işlenen veri içermektedir. Henüz uçuşu gerçekleşmemiş biletler üzerinden hesaplanan hasılat tutarının doğru döneme kaydedilmesinin ve hesaplamasında kullanılan tahminlerin muhakeme gerektirmesi, BT sistemleri tarafından kaydedilen yolcu gelirlerinin doğruluğu, bu sistemlerin karmaşıklığı ve işlenen verinin hacminin büyüklüğü sebebiyle <u>Hasılat</u> ile <u>Yolcu Yükümlülüğü</u> kilit denetim konuları olarak belirlenmiştir.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: — Yolcu gelirini denetlemek için Bilgi Teknolojileri ("BT") uzmanlarımızı dahil ettik. BT uzmanlarımızın yardımı vasıtasıyla yolcu gelirini kaydetmek için kurulmuş olan iç kontrol ve BT sistemlerinin uygunluğu ve etkinliğini test ettik. İlave olarak otomatik olmayan kilit iç kontrol testlerinin uygunluğunu ve etkinliğini de test ettik. — Yolcu gelirlerini tanımlamak üzere yapılandırılmış sistemlerin uygulama kontrollerini test ettik. — Test edilmek için seçilen uygulama kontrolleri içerisinde; sistemler arasında veri transferlerinin tam olması, veri hatalarını tespit etmek için bilet doğrulaması ve her uçuşa ilişkin ayrı bir fiyat tanımlanması ile ilgili olanlar yer almaktadır. — Dış pazar verilerini ve BT uzmanlarımız tarafından test edilen trafik verileri aracılığı ile beklenti analizleri gerçekleştirdik.

Grup, üyelerine "Miles and Smiles" adında bir Sık Uçuş Programı (Frequent Flyer Program) dahilinde birikmiş mesafe üzerinden ücretsiz uçuş ödülü vermektedir. Uçuş ödülü satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Tahsil edilen bedelin gerçeğe uygun değerinin bir kısmı müşteriye sağlanan menfaatlara dağıtılarak, söz konusu menfaatler müşteri tarafından kullanıldıkça (taşıma hizmeti verildiğinde) gelir olarak finansal tablolara alınmaktadır.

Mil yükümlülükleri olarak kaydedilen kazanılan miller gerçeğe uygun değerinden takip edilmektedir. Gerçeğe uygun değer, itfa edebilecekleri ödüllerin değeri temel alınarak ölçülür. Grup, kullanılmayacağını tahmin ettiği milleri, geçmiş istatistiklere (yanma oranlarına) dayandırarak gelir olarak finansal tablolara almaktadır. Grup, ödüllerin gerçeğe uygun değerini belirlemek ve yanmasını beklediği miller için tahminlerde bulunmaktadır.

Sık Uçuş programında verilen millerin gerçeğe uygun değerini belirlemeye yönelik muhasebe politikaları ve tahminler ile kullanılmadan sona erecek olan millerin yanma oranının tespit edilmesi karmaşık olmasının yanı sıra bir takım muhakemeler ve tahminler içerdiğinden Sık Uçuş Programının muhasebeleştirilmesi kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.

- Henüz uçuşu gerçekleştirilmeyen yolcu biletlerinin denetimi için, henüz uçuşu gerçekleştirilmemiş yolcu biletlerinin ve bunların ölçümlerini, satış yılı ve geçerliliğini örneklem yoluyla test ettik. Ayrıca, kullanılmayacağı tarihsel istatistikler vasıtasıyla tahmin edilen biletlere atfedilebilen uçuş fiyatlarını belirlemek için kullanılan yöntemlerin tutarlılığını ve matematiksel doğruluğunu da test ettik.
- Miles and Smiles ödüllerinin gerçeğe uygun değerini belirlemek için kullanılan matematiksel modellerde uygulanan tahmin ve varsayımları değerlendirdik.
- Mil Yükümlülüğünün bilanço tarihi itibarıyla hesaplanan mil programlarından uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla, kullanımın gerçeğe uygun değer ölçümünü ve buradan türetilen varsayım ve parametreleri doğruladık.
- Mil yükümlülüklerini denetlemek için Bilgi Teknolojileri ("BT") uzmanlarımızı da dahil ettik. BT uzmanlarımızın yardımı vasıtasıyla mil yükümlülüğünü kaydetmek için kurulmuş olan iç kontrol ve BT sistemlerinin uygunluğunu ve etkinliğini test ettik. Bununla beraber otomatik olmayan kilit iç kontrol testlerinin uygunluğunu ve etkinliğini test ettik.

	— Geçmiş, istatistiki itfa modelleri ve gözlemlenebilir piyasa fiyatları ile karşılaştırma yoluyla ödül değerlerini hesaplamalarını test etmeyi amaçladık. Modeller üzerinde uygulanan kontrolleri test ettik. Geçmişteki deneyim ve kullanılmadan sona erecek olan mil sayısını tahmin etmek için kullanılan varsayımların doğruluğunu test ettik. — Test edilen seçilen uygulama kontrolleri arasında, sistemlerin arasındaki verilerin transferinin eksiksizliği, veri hatalarını tespit etmek için mil doğrulaması ve her bir uçuş için kazanılan / kullanılan millerin atamasına ilişkin bulunmaktadır. — İstisnaların uygun şekilde işlemlerini sağlamak için kilit manuel kontroller de test edildi.
--	---

Uçakların parçalara ayrılarak muhasebeleştirilmesi

Uçakların parçalara ayrılarak muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 2.4.3'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Uçakların muhasebeleştirilmesi; uçakların faydalı ömrünün uzun olması ve değerleri göz önüne alındığında Grup için çok büyük önem arz etmektedir. Önemli kilit değerlendirmeler ve yargıları şu şekildedir: — Fiziksel, ekonomik ve ticari değerlendirmeleri dikkate alması bakımından, Uçakların faydalı ömürlerinin ve kalıntı değerlerinin belirlenmesi. — Uçakların parçalarının belirlenmesi — Farklı parçalarına göre ayrıştırılan uçakların net defter değerlerinin incelenmesi, (nakit yaratan birimler (NYB)) Grup, doğrudan satın almayla veya finansal kiralama ile edinilen uçaklarının maliyetlerini uçak gövdesinin ve motorlarının yapılacak büyük bakımlar sırasında yenilenecek olan önemli kısımlarını dikkate alarak gövde, gövde büyük bakım, motor ve motor büyük bakım olacak şekilde parçalara ayırmaktadır. Gövde büyük bakım ve motor büyük bakım parçaları bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün düşük olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: — Faydalı ömür ve kalıntı değer tahminlerini Grup'un filo planına, son dönemlerde yapmış olduğu uçak alım/kiralama işlemleri ve sözleşme hakları ile karşılaştırdık. — Grup filosundaki uçakların ayrıştırılmış önemli uçak parçalarını ve ömürlerini sektörel uygulamalarla karşılaştırdık. — Grup'un amortisman politikalarını, uçakların ve ilgili ekipmanların tahmini faydalı ömürleri ve kalıntı değerleri ile birlikte gelecekteki satın alımları ve uçakların elden çıkarmalarını da içeren, filo planı için planlarını analiz ettik. — Uçak parçalarının faydalı ömürlerini sektörel ortalama aralıkları ile karşılaştırdık. — Amortisman giderlerini; önceden belirlenmiş faydalı ömürler üzerinden yeniden hesapladık.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlölükler

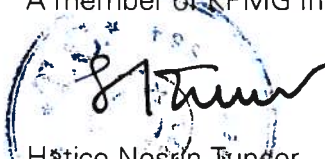
1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 5 Mart 2018 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tabloların, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi

A member of KPMG International Cooperative

Hatice Neşrin Tünder
Sorumlu Denetçi
5 Mart 2018
İstanbul, Türkiye

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot Referansları	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar			
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	7.132	5.159
Finansal Yatırımlar	6	736	1.228
Ticari Alacaklar			
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	10	2.233	1.334
Diğer Alacaklar			
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	9	-	9
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	12	1.204	2.968
Türev Araçlar	36	767	694
Stoklar	13	728	763
Peşin Ödenmiş Giderler	14	450	346
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	33	120	79
Diğer Dönen Varlıklar	24	329	93
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		13.699	12.673
Duran Varlıklar			
Finansal Yatırımlar	6	193	165
Diğer Alacaklar			
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	12	2.336	1.815
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	3	1.209	869
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		2	2
Maddi Duran Varlıklar	15	49.040	47.422
Maddi Olmayan Duran Varlıklar			
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	16	249	259
- Şerefiye	17	47	44
Peşin Ödenmiş Giderler	14	1.872	1.825
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		54.948	52.401
TOPLAM VARLIKLAR		68.647	65.074

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot Referansları	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler			
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	2.807	4.776
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7-18	3.707	3.746
Diğer Finansal Yükümlülükler	8	61	13
Ticari Borçlar			
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	9	635	455
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	10	2.594	1.714
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	11	755	504
Diğer Borçlar			
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	9	25	-
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	12	245	326
Türev Araçlar	36	481	514
Ertelenmiş Gelirler	14	3.831	2.803
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	33	47	8
Kısa Vadeli Karşılıklar			
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	20	155	155
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	20	82	60
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	24	784	758
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		16.209	15.832
Uzun Vadeli Yükümlülükler			
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7-18	27.684	27.526
Diğer Borçlar			
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	12	314	39
Ertelenmiş Gelirler	14	159	20
Uzun Vadeli Karşılıklar			
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	22	482	397
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	33	3.628	3.361
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		32.267	31.343
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar			
Ödenmiş Sermaye	25	1.380	1.380
Sermaye Düzeltmesi Farkları	25	1.124	1.124
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler			
- Tanımlanmış Emeklilik Paylarındaki Aktüeryal Kayıplar	25	(55)	(37)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler			
- Yabancı Para Çevrim Farkları	25	9.171	7.685
- Riskten Korunma Kayıpları	25	231	69
-Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırma Kazançları	25	3	-
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	25	59	59
Geçmiş Yıllar Karları	25	7.619	7.666
Net Dönem Karı / (Zararı)		639	(47)
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR		20.171	17.899
TOPLAM KAYNAKLAR		68.647	65.074

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot Referansları	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
<u>KAR VEYA ZARAR KISMI</u>			
Hasılat	26	39.779	29.468
Satışların Maliyeti (-)	27	(31.943)	(26.051)
BRÜT KAR		7.836	3.417
Genel Yönetim Giderleri (-)	28	(1.002)	(948)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	28	(4.101)	(3.493)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	29	961	439
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	29	(126)	(280)
ESAS FAALİYET KARI / (ZARARI)		3.568	(865)
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	30	640	420
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	30	(5)	(59)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	3	357	130
FİNANSMAN GELİRİ/GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI / (ZARARI)		4.560	(374)
Finansman Gelirleri	32	204	1.074
Finansman Giderleri (-)	32	(3.951)	(698)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		813	2
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		(174)	(49)
Dönem Vergi Gideri	33	(179)	(65)
Ertelenmiş Vergi Gideri	33	5	16
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI / (ZARARI)		639	(47)
<u>DİĞER KAPSAMLI GELİRLER</u>			
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		1.651	3.870
Yabancı Para Çevrim Farkları		1.486	2.849
Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırma Kazançları		4	-
Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırmaya İlişkin Vergi Gideri		(1)	-
Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları		250	1.262
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Nakit Akış Riskinden Korunma (Kayıpları) / Kazançları		(41)	14
Nakit Akış Riskinden Korunmaya İlişkin Vergi Gideri		(47)	(255)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		(18)	(14)
Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal Kayıplar		(23)	(18)
Diğer Kapsamlı Gelirlere İlişkin Vergi Geliri		5	4
DİĞER KAPSAMLI GELİR		1.633	3.856
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		2.272	3.809
Pay Başına Kazanç / (Zarar) (Kr)	34	0,46	(0,03)
Sulandırılmış Pay Başına Kazanç / (Zarar) (Kr)	34	0,46	(0,03)

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

		Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler				Birikmiş Karlar			
	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Farkları	Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazanç/(Kayıpları)	Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırma Kazançları	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Karı	Özkaynaklar Toplamı
1 Ocak 2017 itibarıyla bakiyeleri	1.380	1.124	(37)	7.685	69	-	59	7.666	(47)	17.899
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	(47)	47	-
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	(18)	1.486	162	3	-	-	639	2.272
31 Aralık 2017 bakiyeleri	1.380	1.124	(55)	9.171	231	3	59	7.619	639	20.171

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

		Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler				Birikmiş Karlar			
Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Farkları	Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazanç/(Kayıpları)	Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırma Kazançları	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Zararı	Özkaynaklar Toplamı	
1 Ocak 2016 itibarıyla bakiyeleri	1.380	1.124	(23)	4.836	(952)	-	59	4.673	2.993	14.090
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	2.993	(2.993)	-
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	(14)	2.849	1.021	-	-	-	(47)	3.809
31 Aralık 2016 bakiyeleri	1.380	1.124	(37)	7.685	69	-	59	7.666	(47)	17.899

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Nakit Akış Tablosu

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot Referansları	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Net Dönem Karı / (Zararı)		639	(47)
Dönem net karı / (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler			
Amortisman ve İtfâ Gideri İle İlgili Düzeltmeler	15-16	3.893	3.470
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin			
Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	20-22	74	83
Borç Karşılıkları ile İlgili Düzeltmeler	20	22	16
Muhtemel Riskler için Ayrılan Serbest Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	37	(4)	17
Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	30-32	(407)	(267)
Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	22-32	808	619
Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları İle İlgili Düzeltmeler		2.917	(1.307)
Hibe Krediler ile İlgili Düzeltmeler	14	9	6
Türev Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değer			
Kayıpları / (Kazançları) ile İlgili Düzeltmeler	32	157	(266)
İştiraklerin Dağıtılmamış Karları İle İlgili Düzeltmeler	3	(357)	(130)
Vergi Gideri İle İlgili Düzeltmeler	33	174	49
Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından			
Kaynaklanan (Kazançlar) / Kayıplar ile İlgili Düzeltmeler	30	(171)	47
Diğer Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından			
Kaynaklanan Kayıplar ile İlgili Düzeltmeler	15	113	84
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler		7.867	2.374
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Artış	10-12	(776)	(52)
İlişkili Olmayan Taraflardan Faaliyetlerle İlgili Diğer			
Alacaklardaki (Artış) / Azalış	12	(37)	1.092
Stoklardaki Azalış / (Artışlar) İle İlgili Düzeltmeler	13	87	(2)
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış / (Artış)	14	5	(386)
İlişkili Taraflara Ticari Borçlardaki Artış / (Azalış)	9	143	(7)
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış / (Azalış)	10	731	(156)
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Artış	11	208	68
İlişkili Olmayan Taraflara Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki Artış	10-12	186	23
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış / (Azalış)	14	904	(964)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki (Artış) / Azalış	24	(215)	42
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		9.103	2.032
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin			
Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	22	(50)	(47)
Vergi Ödemeleri	33	(41)	(44)
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit		9.012	1.941
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI			
İştirakler ve/veya İş Ortaklıkları Pay Alımı veya			
Sermaye Artırımı Sebebiyle Oluşan Nakit Çıkışı		-	(18)
Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		3.426	370
Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları (*)	15-16	(3.020)	(2.651)
Diğer Uzun Vadeli Varlıkların Satışından Kaynaklanan			
Nakit Girişleri / (Çıkışları)	6	533	(1.028)
Verilen Diğer Nakit Avans ve Borçlar	12	1.602	2.207
Alınan Temettümler		73	66
Alınan Faiz	30-32	407	259
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan / (kullanılan) net nakit akışları		3.021	(795)
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
(Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları) / Kredilerden Elde Edilen Nakit	7	(2.802)	4.476
Finansal Kiralama Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine			
İlişkin Nakit Çıkışları	7	(6.565)	(2.686)
Ödenen Faiz		(738)	(359)
Diğer Nakit Girişleri / (Çıkışları)	8	45	(35)
Finansman faaliyetlerinden (kullanılan) / kaynaklanan net nakit		(10.060)	1.396
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net değişim		1.973	2.542
Nakit ve nakit benzeri değerlerin dönem başı bakiyesi		5.159	2.617
Nakit ve nakit benzeri değerlerin dönem sonu bakiyesi	5	7.132	5.159

(*) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönemde 5.496 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 2.476 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır (31 Aralık 2016: 10.142 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 7.491 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır.)

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı (“Şirket” veya “THY”) 1933 yılında Türkiye’de kurulmuştur. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Şirket’in hissedarları ve hisse dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Türkiye Varlık Fonu (*)	% 49,12	-
T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (*)	-	% 49,12
Diğer (Halka Açık Kısım)	% 50,88	% 50,88
Toplam	% 100,00	% 100,00

*T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan Türk Hava Yolları A.O. sermayesinin %49,12’lik payının tamamı 3 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi’ne devredilmiştir. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş., T.C. Başbakanlığa bağlı, sermayesinin tamamı T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na ait bir kamu kuruluşudur. Söz konusu devir, Türk Hava Yolları A.O.’nun mevcut yönetim şeklinde, stratejilerinde, politikalarında ve ticari kararlarında herhangi bir değişikliğe sebep olmayacaktır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket ile Bağlı Ortaklıklarında (hep birlikte “Grup”) çalışan toplam personel sayısı 31.510 (tam tutar)’dır (31 Aralık 2016: 30.541 (tam tutar)). 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemleri içinde çalışan ortalama personel sayısı sırasıyla 30.719 (tam tutar) ve 29.733 (tam tutar)’dır.

Şirket, Türkiye’de kayıtlı olup merkez adresi aşağıdaki gibidir:

Türk Hava Yolları A.O. Genel Yönetim Binası, Yeşilköy Mahallesi, Havaalanı Caddesi No: 3/1
34149 Yeşilköy İSTANBUL.

Şirketin hisse senetleri 1990 yılından itibaren Borsa İstanbul’da işlem görmektedir.

Bağlı Ortaklıklar ve Müsterek Yönetime Tabi Ortaklıklar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Şirket’in Bağlı Ortaklıkları ve ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Şirket unvanı</u>	<u>Faaliyet konusu</u>	<u>Ortaklık Oranı</u>		<u>Kayıtlı olduğu ülke</u>
		<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>	
THY Teknik A.Ş. (THY Teknik)	Teknik Bakım	100%	100%	Türkiye
THY Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş.	Eğitim & Havaalanı İşletme	100%	100%	Türkiye
THY Havaalanı Gayrimenkul Yatırım ve İşletme A.Ş. (*)	Havaalanı Yatırım	100%	-	Türkiye

(*) Ortaklık Yönetim Kurulunca havalimanı yatırımları ve işletmeciliği alanlarında faaliyet göstermek üzere Kasım 2017’de kurulmuştur.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla iş ortaklıkları ve ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Şirketin Unvanı</u>	<u>Şirketin ve Faaliyetin Yeri</u>	<u>Ortaklık Oranı</u>	<u>Sahip Olunan Oy Hakkı</u>	<u>Ana Faaliyet Konusu</u>
Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sun Express)	Türkiye	%50	%50	Hava Taşımacılığı
THY DO&CO İkrâm Hizmetleri A.Ş. (Turkish DO&CO)	Türkiye	%50	%50	İkrâm Hizmetleri
P&W T.T. Uçak Bakım Merkezi Ltd. Şti. (TEC)	Türkiye	%49	%49	Teknik Bakım
TGS Yer Hizmetleri A.Ş. (TGS)	Türkiye	%50	%50	Yer Hizmetleri
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (THY Opet)	Türkiye	%50	%50	Havacılık Yakıtları
Goodrich Thy Teknik Servis Merkezi Ltd. Şti. (Goodrich)	Türkiye	%40	%40	Teknik Bakım
Uçak Koltuk Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Uçak Koltuk)	Türkiye	%50	%50	Uçak Kabin İçi Ürünleri
TCI Kabin İçi Sistemleri San ve Tic. A.Ş. (TCI)	Türkiye	%50	%50	Uçak Kabin İçi Ürünleri
Vergi İade Aracılık A.Ş. (Vergi İade Aracılık)	Türkiye	%30	%30	KDV İade ve Danışmanlık

Grup, TEC, Goodrich ve Vergi İade Aracılık A.Ş.'nin sırasıyla, %49, %40 ve %30'una sahiptir. Grup ve diğer yatırımcılar arasındaki sözleşmeler uyarınca, faaliyetlere ilişkin kararlar Grup ve diğer ortaklar ile müştereken alınmaktadır. Bu sebeple, Grup, TEC, Goodrich ve Vergi İade Aracılık A.Ş.'yi, iş ortaklığı olarak değerlendirmiştir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Finansal Tabloların Hazırlanış Şekli

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablo ve dipnotları Sermaye Piyasası Kurulu'nun ('SPK') 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Seri:II,14.1 no'lu 'Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği' ('Tebliğ') hükümlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK'nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararı uyarınca, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK Muhasebe Standartları'na (UMS/UFRS uygulamasını benimseyenler dahil) uygun olarak finansal tablo hazırlayan şirketler için geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren 29 No'lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardı ("TMS 29") uygulanmamıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Ölçüm Esasları

Gerçeğe uygun değeri üzerinden gösterilen yatırım amaçlı gayrimenkuller ve bazı finansal araçlar dışında finansal tablolar tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihsel maliyet genellikle mal ve hizmet karşılığında verilen bedelin gerçeğe uygun değerine dayanır. Gerçeğe uygun değer ölçümünde kullanılan yöntemler ayrıca Not:2.4.8’de ve Not:2.4.14’te belirtilmiştir.

Fonksiyonel ve Raporlama Para Birimi

Geçerli para birimi

Şirket’in ikamet ettiği ülkenin para birimi Türk Lirası (TL) olmasına rağmen, Şirket’in geçerli para birimi ABD Doları’dır. Şirket’in faaliyetleri üzerinde ABD Doları’nın etkisi önemlidir ve ABD Doları Şirket’le alakalı durumların altında yatan ekonomik özü yansıtır. Bu sebeple, Şirket ABD Doları’nı finansal raporlarındaki ölçüm kalemlerinde ve raporlama para birimi olarak kullanmaktadır. Finansal tablolardaki ölçüm kalemi olarak seçilen para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır. Böylece, Türkiye Muhasebe Standartları 21 “Yabancı Para Birimi Kur Farkı Değişikliklerinin Etkisi” ne göre, ABD Doları olarak gösterilmeyen işlem ve bakiyeler ABD Doları olarak tekrar hesaplanmıştır. Finansal tablolar TTK’nın 70. maddesi uyarınca Türk Lirası cinsinden sunulmaktadır.

Aksi belirtilmedikçe, tutarlar en yakın milyon değerine yuvarlanmıştır.

Sunum para birimine çevrim

Grup’un sunum para birimi TL’dir. TMS 21 (“Kur Değişimlerinin Etkileri”) kapsamında ABD Doları olarak hazırlanan finansal tablolar aşağıdaki yöntemle TL’ye çevrilmiştir:

- Bilançodaki varlık ve yükümlülükler bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru kullanılarak TL’ye çevrilmiştir.
- Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu aylık ortalama ABD Doları döviz kurları kullanılarak TL’ye çevrilmiştir.
- Ortaya çıkan tüm kur farkları, çevrim farkı adı altında özkaynakların ayrı bir unsuru olarak gösterilmiştir.

Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) paragrafında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan THY ile bağlı ortaklıklar ve iş ortaklarının mali tablolarını içermektedir. Gerekli olması halinde, Grup’un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır. Tüm grup içi işlemler, bakiyeler, gelir ve giderler konsolidasyonda elimine edilmiştir.

b) Şirket’in dokuz adet İş Ortaklığı vardır (Not:1). Şirket’in İş Ortaklıkları, stratejik, finansman ve işletme politikası kararlarının Grup’un ve diğer tarafların oybirliği ile kararını gerektiren müşterek kontrole tabi ekonomik faaliyetlerdir. Şirket tarafından müşterek kontrol edilen bu işletmeler, özkaynak yöntemiyle muhasebeleşmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Konsolidasyon Esasları (devamı)

Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda İş Ortaklıkları, maliyet bedelinin İş Ortaklığının net varlıklarındaki edinim sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan İş Ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İş Ortaklığının, Grup'un İş Ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz.

İşletme Birleşmeleri

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer olduğu tarih olan birleşme tarihinde satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilir. Kontrol, işletmenin yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkânına sahip olduğu durumda ortaya çıkmaktadır. Kontrol değerlendirilirken ifa edilebilir potansiyel oy hakları Grup tarafından dikkate alınmaktadır.

Grup satın alma tarihindeki şerefiyeyi aşağıdaki şekilde ölçmektedir:

- Satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- İşletme birleşmelerinde edinilen işletme üzerindeki kontrol gücü olmayan payların kayıtlı değeri; artı
- Eğer işletme birleşmesi birden çok seferde gerçekleştiriliyorsa edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri; eksi
- Tanımlanabilir edinilen varlık ve varsayılan yükümlülüklerin muhasebeleştirilen net değeri (genelde gerçeğe uygun değeri).

Eğer yapılan değerlemede negatif bir sonuca ulaşırsa, pazarlık satın alımı doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Satın alma bedeli var olan ilişkilerin kurulmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genelde kar veya zararda muhasebeleştirilir.

İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı, borçlanma senetleri veya pay senedine dayalı menkul kıymetler ihraçlarıyla ilişkili giderler dışındaki işlem maliyetleri tahakkuk ettiği giderleştirilir.

2.2 TMS'ye Uygunluk Beyanı

Şirket ve bağlı ortaklıkları, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan ve yürürlüğe girmiş olan Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak hazırlanmıştır. TMS; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlardan oluşmaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 TMS'ye Uygunluk Beyanı (devamı)

31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 5 Mart 2018 tarihinde onaylanmış ve yayımlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un ve ilgili düzenleyici kuruluşların finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları, geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tabloları hazırlanırken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda aşağıda belirtilen tahmin değişikliği dışında uygulanan önemli tahmin ve varsayımların aynaları uygulanmıştır. Grup, 2017 yılında uçak gövde motorlarının ve kargo uçakları gövde ve motorlarının faydalı ömürlerinin 20 yıldan 25 yıla çıkartılmasına karar vermiştir. Faydalı ömürlerdeki bu tahmin değişikliği 1 Ocak 2017'den itibaren geçerli olmuştur.

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.4.1 Hasılat

Hizmet Sunumu:

Gelirler, tahsil edilmiş veya edilecek olan alacak tutarının gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Yolcu ve kargo taşıma gelirleri, taşıma hizmeti tamamlandığında faaliyet geliri olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletler, yolcu uçuş yükümlülüğü olarak kaydedilmektedir.

Grup tarihsel istatistikler kullanarak uçulmayan ve geçerliliğini yitirmiş biletler hakkında tahmini hesaplamalar yapabilmektedir. Kullanılmayacağı tahmin edilen biletler, faaliyet geliri içerisinde kaydedilmiştir. Yolcu gelirlerine ilişkin olarak acentelere verilecek komisyonlar taşımacılık hizmeti gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir.

Teknik bakım ve onarım desteği hizmetleri, hizmetin verilmesi veya gelirle ilgili unsurların gerçekleşmesi, risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır.

Temettü ve Faiz Geliri

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Hisse senedi yatırımlarından elde edilen temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

2.4.2 Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.2 Stoklar (devamı)

Stokların maliyetinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satış gerçekleştirilmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir.

2.4.3 Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda borçlanma maliyetleri aktifleştirilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortismanına tabi tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanı ile sahip olunan maddi duran varlıklarla aynı şekilde amortismanına tabi tutulur.

Grup, doğrudan satın almayla veya finansal kiralama ile edinilen uçaklarının maliyetlerini uçak gövdesinin ve motorlarının yapılacak büyük bakımlar sırasında yenilenecek olan önemli kısımlarını dikkate alarak gövde, gövde büyük bakım, motor ve motor büyük bakım olacak şekilde parçalara ayırmaktadır. Gövde büyük bakım ve motor büyük bakım parçaları bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün düşük olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarara dahil edilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.3 Maddi Duran Varlıklar (devamı)

Maddi varlıkların faydalı ömürleri ve kalıntı değerleri aşağıda belirtilmiştir:

	<u>Faydalı Ömür (yıl)</u>	<u>Kalıntı değer</u>
- Binalar	25 ve 50	-
- Uçak gövde ve motorları	25	%10
- Kargo uçakları gövde ve motorları	25	% 10
- Gövde büyük bakım	6	-
- Motor büyük bakım	3-8	-
- Yedek motor büyük bakım	3-13	-
- Komponentler	7	-
- Tamir edilebilen yedek parçalar	3 ve 7	-
- Simülatörler	25	%10
- Makina ve ekipmanlar	3-15	-
- Döşeme ve demirbaşlar	3-15	-
- Taşıtlar	4-7	-
- Diğer maddi varlıklar	4-15	-
- Özel maliyetler	Kira süresi /5 yıl	-

2.4.4 Kiralama İşlemleri

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Finansal kiralamayla elde edilen varlıklar, kiralama tarihindeki varlığın makul değeri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak aktifleştirilir. Kiralayana karşı olan yükümlülük, konsolide bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir.

Faaliyet kiralamaları için yapılan ödemeler kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna kaydedilir. Kiralayandan kira işleminin gerçekleştirilmesi için alınan veya alınacak olan teşvikler de kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna kaydedilir. Faaliyet kiralaması altındaki koşullu kiralar oluştukları dönemde gider olarak kaydedilir.

Operasyonel kiralamalardan elde edilen kira geliri ilgili kira dönemi boyunca doğrusal yöntemle kayıtlara alınır. Operasyonel kiralamanın müzakere edilmesi ve düzenlenmesinde tahakkuk eden ilk direkt maliyetler kiralanan varlığın defter değerine eklenir ve kira dönemi boyunca doğrusal yöntemle kayıtlara alınır.

Grup yönetimi, TMS 17 “Kiralama İşlemleri” standardı çerçevesinde uçak gövde ve motorlarına satış ve geri kiralama işlemi uygulamıştır. Geri kiralama işlemi bir finansal kiralama ise, yapılmış olan işlem, kiralanan varlık işlemin teminatı olmak üzere, kiraya verenin kiracıya finansman sağladığı bir araçtır. İlgili varlığın defter değerini aşan satış gelirleri ertelenir ve kiralama süresi boyunca itfa edilir. Bir satış ve geri kiralama işleminin faaliyet kiralaması ile sonuçlanması ve ilgili işlemin gerçeğe uygun değer üzerinden gerçekleştiğinin açık olması durumunda, her türlü kâr veya zarar hemen muhasebeleştirilir. Satış fiyatının gerçeğe uygun değer üzerinde olması durumunda, gerçeğe uygun değeri aşan kısım ertelenir ve ilgili varlığın beklenen kullanım süresi boyunca itfa edilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, iktisap edilmiş hakları, bilgi sistemlerini ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden, birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararı düşüldükten sonraki net değeri ile belirtilir. Diğer maddi olmayan varlıklar ise faydalı ömürleri olan 3 ve 5 yıl boyunca doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulmaktadır. Slot hakları ise; süre konusunda herhangi bir sınırlandırma olmadığından dolayı, sınırsız yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlık kapsamında değerlendirilmiştir.

Şerefiye

Bağlı ortaklık edinimlerinden doğan şerefiye, maddi olmayan duran varlıklar içerisinde gösterilir. Şerefiyenin ilk kaydı ile ilgili bilgi için Not: 2.1'e bakınız.

Sonraki ölçüm

Şerefiye, maliyet değerinden kalıcı değer kayıpları düşülerek ölçülür.

2.4.6 Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Grup, ilgili raporlama tarihinde, bir varlığa ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını (sınırsız yararlı ömre sahip varlıklar için değer kaybının olduğuna dair bir gösterge olduğunda) değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutarından yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Geri kazanılabilir tutar varlığın net satış fiyatı ile kullanım değerinden yüksek olanı seçilerek bulunur. Kullanım değeri, bir varlığın sürekli kullanımından ve faydalı ömrü sonunda elden çıkarılmasından elde edilmesi beklenen nakit akımlarının tahmin edilen bugünkü değeridir. Değer düşüklüğü kayıpları konsolide kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Bir varlıkta oluşan değer düşüklüğü kaybı, o varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara alınmalarını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek ve varlığın hiç değer düşüklüğü muhasebeleştirilmemiş şekilde amortismanına tabi tutulmaya devam edilerek bulunacak net defter değerini arttırmayacak şekilde geri çevrilir ve gelir olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Grup, değer düşüklüğü testi yapılacak en alt seviye nakit yaratan birim olarak topluca uçaklarını, yedek motorlarını ve simülatörlerini ("Uçaklar") belirlemiştir ve değer düşüklüğü hesaplaması Uçaklar için toplu bazda yapılmaktadır. Grup, uçakların net defter değerlerinin geri kazanılabilir değerlerini aşıp aşmadığını kontrol ederken, geri kazanılabilir değer tespitinde kullanım değeri ile satış masrafları düşülmüş ABD Doları net satış fiyatlarının yüksek olanını kullanmaktadır. Uçaklar için net satış fiyatı, uluslararası ikinci el uçak fiyat kataloglarına göre tespit edilmektedir.

Net defter değerleri ile geri kazanılabilir değerler arasındaki farktaki dönemsel değişimler yatırım faaliyetlerinden diğer gelir/gider grubu altında kaydedilmektedir.

2.4.7 Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar (özellikli varlıklar) söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemde kar veya zararda kaydedilmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar

(a) Finansal Varlıklar

Finansal varlık ve borçlar, Grup'un bu finansal araçlara hukuki olarak taraf olması durumunda Grup'un konsolide finansal tablolarında yer alır. Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde kayıtlara gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkili harcamalar düşüldükten sonra alınır.

Grup finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıklardan yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan ticari işlem tarihinde kayıtlara alınır.

Finansal varlıklar “gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, “satılmaya hazır finansal varlıklar” ve “kredi ve alacaklar” olarak sınıflandırılır. Sınıflandırma, finansal varlıkların niteliğine ve amacına bağlı olarak yapılır ve ilk muhasebeleştirme sırasında belirlenir.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Grup'un finansal varlığı elde etmesinin başlıca amacının yakın bir tarihte varlığı elden çıkarma olması, finansal varlığın Grup'un hep birlikte yönettiği ve kısa vadede oluşan karların hemen realize edildiği tanımlanmış bir finansal araç portföyünün bir parçasını oluşturması ve finansal riske karşı etkili bir koruma aracı olarak belirlenmeyen tüm türev ürünlerinde söz konusu finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıkların, gerçeğe uygun değerleriyle değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ya da kayıp, kar/zararda muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi; finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte tahsil edilecek tahmini nakdi, tam olarak ilgili finansal varlığın net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmı suretiyle hesaplanmaktadır.

Kredi ve alacaklar

Ticari alacaklar, kredi alacakları ve diğer alacaklar, ilk kayıt tarihinde gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedirler. İlk kayıt tarihinden sonraki raporlama dönemlerinde, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilmişlerdir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlıklar, her raporlama tarihinde bir finansal varlık veya finansal varlık grubunun değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin göstergelerin bulunup, bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur.

Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden daha fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlığın veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki tahmini nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur.

İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda bu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler, kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde kar / zararda iptal edilir. Değer düşüklüğü sonrası satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde sonradan meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Bu varlıkların defter değeri gerçeğe uygun değerlerine yakındır.

(b) Finansal Yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere ve finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler ya gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler olarak ya da diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(b) Finansal Yükümlülükler (devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, raporlama tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, kar / zararda muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Türev finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi

Grup, içinde bulunduğu sektör ve faaliyetlerinin doğası gereği, kur ve faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklerden etkilenebilmektedir.

Faiz oranı riskinin en önemli kaynağı finansal kiralama borçlarıdır. Grup'un politikası, bazı sabit faiz oranlı borçlarını, türev finansal araçlar kullanılarak, değişken faiz oranlı borçlara ve Avro cinsinden bazı borçlarını, ABD Doları cinsinden borçlara dönüştürmektir. Bu amaçla edinilen türev finansal araçlar riskten korunma muhasebesine konu edilmemekte ve ilgili finansal araçlardan kaynaklanan gerçeğe uygun değer farkı kar veya zararları doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmektedir. Grup ayrıca değişken faiz oranlı finansal kiralama borçlarından bazılarını, türev finansal araçlar kullanarak sabit faiz oranlı finansal kiralama borçlarına dönüştürmüştür.

Grup 2009 yılından itibaren söz konusu işlemleri faiz oranına ilişkin nakit akım riskinden korunma işlemi olarak muhasebeleştirmektedir. Grup buna ek olarak 2009 yılından itibaren uçak yakıt fiyat risklerinden korunmak amaçlı türev finansal araçlar edinmeye başlamıştır. Grup söz konusu işlemleri uçak yakıt fiyatlarına ilişkin nakit akım riskinden korunma işlemi olarak muhasebeleştirmektedir.

Türev finansal araçların kullanımı, Grup'un risk yönetim stratejisine uygun olarak türev finansal araçların kullanımı ile ilgili kararların yönetim kurulu tarafından onaylandığı Grup politikası doğrultusunda yönetilmektedir.

Grup, türev finansal araçları spekülasyon amaçlı kullanmamaktadır.

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer verilmeye devam edilir. Finansal riskten korunma işlemi gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar zararına kaydedilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(b) Finansal Yükümlülükler (devamı)

Türev finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi (devamı)

Türev finansal araçlar, sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile hesaplanır ve sonraki raporlama dönemlerinde gerçeğe uygun değer ile tekrar hesaplanır. Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynak içerisinde etkin olmayan kısmı ise doğrudan kar veya zararda kayıtlara alınır.

2.4.9 Kur Değişiminin Etkileri

Yıl içerisinde gerçekleşen döviz işlemleri, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevirmektedir. Bilançoda yer alan dövizle bağlı varlık ve borçlar, bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevrilmiştir.

Bu çevrimden ve dövizli işlemlerin tahsil / tediyelelerinden kaynaklanan kambiyo karları / zararları kar veya zararda yer almaktadır.

31 Aralık 2017, 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla dönem sonu ve ortalama ABD Doları/TL kuru aşağıdaki gibidir:

	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl	3,7719	3,6445
31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl	3,5192	3,0181
31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıl	2,9076	2,7191

31 Aralık 2017, 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla dönem sonu ve ortalama Avro /ABD Doları kuru aşağıdaki gibidir:

	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl	1,1971	1,1294
31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl	1,0542	1,1059
31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıl	1,0929	1,1102

2.4.10 Hisse Başına Kazanç

Hisse başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Hisse başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

2.4.11 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama tarihinden sonraki olaylar; bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.12 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır. Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir. Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

Zarara sebebiyet verecek sözleşmeler

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir.

Grup'un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

2.4.13 Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Grup'un, yönetim tarafından performanslarını değerlendirme ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içeren, hava taşımacılığı ve uçak teknik bakım faaliyetleri olmak üzere iki faaliyet bölümü bulunmaktadır. Şirket yönetimi, bölümlerin performansını değerlendirirken TMS' ye uygun olarak hesaplanan faaliyet karını kullanmaktadır.

2.4.14 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler.

Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, bilanço tarihi itibarıyla piyasa koşullarını yansıtan gerçeğe uygun değer ile değerlendirilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazanç veya zararlar oluştukları dönemde kar veya zarara dahil edilirler.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağının belirlenmesi durumunda bilanço dışı bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkulün kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar/zarar, oluştukları dönemde kar veya zarara dahil edilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.14 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (devamı)

Gerçeğe uygun değer esasına göre izlenen yatırım amaçlı gayrimenkulden, sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul sınıfına veya stoklara yapılan bir transfer gerçeğe uygun değer ile yapılır. Transfer sonrasında TMS 16 veya TMS 2'ye göre yapılan muhasebeleştirme işlemindeki tahmini maliyeti, anılan gayrimenkulün kullanım şeklindeki değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değeridir. Kullanım şeklindeki değişiklikten önceki ve değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değer arasındaki fark, yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerde olduğu gibi kar veya zararda muhasebeleştirilir.

2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlaması izni vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefîye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, kar veya zararda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alanın, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur.

2.4.16 Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviği, işletmenin teşviğin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz.

Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kar veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak finansal durum tablosu (bilanço) ile ilişkilendirilmekte ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılmaktadır.

Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kâr ya da zararda muhasebeleştirilir.

2.4.17 Çalışanlara Sağlanan Faydalar / Kıdem Tazminatları

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("TMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.18 Sermaye ve Taahhütler

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

2.4.19 Hibe Krediler

Hibe krediler; uçak ve motorların satın alımlarında veya finansal kiralama yöntemiyle elde edilmelerinde kazanılmaktadır. Grup, hibe kredileri aktiflerin maliyetinden düştükten sonra aktifleri ekonomik ömürleri süresince itfa etmektedir. Faaliyet kiralamasına ilişkin kazanılan hibe krediler, ertelenmiş gelir olarak kaydedilmekte ve kiralama süresince itfa edilmektedir.

2.4.20 Bakım ve Onarım Giderleri

Maddi varlıkların ve kiralanan varlıkların düzenli bakımı ve onarımı için yapılan harcamalar, ilgili döneme faaliyet gideri olarak kaydedilmektedir. Sahip olunan veya finansal kiralama ile alınan uçakların büyük gövde ve motor bakımları gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Şirket, faaliyet kiralaması ile kullanılan uçaklarını kiraya verene belirli bir kondisyonda teslim etme ya da tazmin etme yükümlülüğündedir. Tahmini gövde büyük bakım maliyeti, gelecekte katlanması tahmin edilen maliyeti bugünkü değerine indirgeyerek; tahmini motor bakım maliyeti ise motorun yıl içindeki çalışma saati göz önünde bulundurularak tahakkuk ettirilir ve kira sözleşmesi boyunca kar veya zararda kaydedilir.

2.4.21 Sık Uçuş Programı

Grup, üyelerine “Miles and Smiles” adında bir Sık Uçuş Programı (Frequent Flyer Program) dahilinde birikmiş mesafe üzerinden ücretsiz uçuş ödülü vermektedir. Uçuş ödülü satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Tahsil edilen bedelin rayiç değerinin bir kısmı müşteriye sağlanan menfaatlere dağıtılarak, söz konusu menfaatler müşteri tarafından kullanıldıkça (taşıma hizmeti alındığında) gelir kaydedilmektedir.

Grup, aynı zamanda “Miles&Smiles” kredi kartı ve diğer program ortakları ile gerçekleştirilen promosyonlar dahilinde katılımcılara mil kredisi satmaktadır. Tutarlar, taşıma gerçekleştikçe gelir olarak kaydedilmektedir.

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları

Finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, koşullu varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Grup geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri doğası gereği gerçekleşen sonuçlarla birebir aynı tutarlarda neticelenmeyebilir.

Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Varlıklarda Değer Düşüklüğü Tespit Çalışması:

Grup'un varlıklarda değer düşüklüğü ile ilgili temel varsayımları ve hesaplama yöntemi Not 2.4.6'da açıklanmıştır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

Sık uçuş programı yükümlülüğü hesaplaması:

Not 2.4.21’de belirtildiği gibi, Grup’un üyeleri için “Miles&Smiles” adında bir sık uçuş programı (FFP) bulunmaktadır. Söz konusu programa ilişkin yükümlülük hesaplamalarında uçuşlardan kazanılan miller için, geçmiş yıllarda gerçekleşmiş veriler üzerinden istatistiki yöntemler kullanılarak bulunan kullanım oranı vasıtasıyla geçerliliğini yitirecek miller tahmin edilmektedir ve bu miller için bir yükümlülük hesaplanmamaktadır.

Maddi varlıkların faydalı ömürleri ve hurda değerleri:

Grup, maddi varlıkların üzerinden Not 2.4.3’te belirtilen faydalı ömürleri ve hurda değerleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır.

Ertelenmiş vergi:

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS’ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup’un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararlar ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir.

KVK 32/A ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın etkileri:

5838 sayılı Kanunun 9. Maddesi ile 28 Şubat 2009 tarihinde yürürlüğe girmek üzere Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen 32/A maddesi ile yatırımları kazanç vergileri yoluyla özendirmek amacıyla, yatırımlardan elde edilen kazançlara indirimli vergi uygulanması esası getirilmiştir. Getirilen sistem teşvikli yatırımlardan elde edilen kazancın yatırıma katkı tutarına ulaşılıncaya kadar indirimli oran ile vergilendirilmesi esasına dayanmaktadır. Bu sisteme ilişkin esaslar 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 sayılı Tebliğ ile açıklanmıştır.

Söz konusu düzenleme ile daha önceleri yürürlükte olan ve yatırım harcamalarının belli bir yüzdesinin kurumlar vergisi matrahından indirilmesini sağlayan Yatırım İndirimi uygulamasından farklı olarak, teşvikli yatırım tutarı üzerinden Bakanlar Kurulu Kararı’nda belirtilen “yatırıma katkı oranı” uygulanarak hesaplanacak “yatırıma katkı tutarı”na ulaşılıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazancın indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilerek yatırımın desteklenmesi söz konusudur.

Grup 2010-2014 (Aralık ayı hariç) yıllarında filosuna katılan finansal kiralama uçakları için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’nden 28 Aralık 2010 tarih ve 99256 sayılı Teşvik Belgesi almıştır. Buna göre söz konusu döneme ait uçak yatırımına ilişkin olarak %20 yatırıma katkı tutarı ve %50 kurumlar vergisi indirim oranı geçerlidir. Diğer yandan da, Aralık 2014’ten itibaren filoya dahil edilecek uçaklar için, 18.12.2014 tarih ve 117132 no’ lu teşvik belgesi temin edilmiştir. Aralık 2014 yılı ve sonrası için filoya dahil edilecek uçaklar için temin edilen 18 Aralık 2014 tarih ve 117132 sayılı Teşvik Belgesine göre yatırıma katkı oranı %15, indirimli kurumlar vergisi oranı %50’dir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

KVK 32/A ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın etkileri (devamı):

31 Aralık 2017 tarihine kadar söz konusu teşvik belgeleri kapsamında yapılan yatırımlar nedeniyle hak kazanılan yatırıma katkı tutarı 5.283 TL'dir (31 Aralık 2016 : 4.750 TL). Yatırıma katkı tutarı ileride doğacak kurumlar vergisinden tamamen indirilene kadar bu yatırımlara isabet eden kazançlar %20 kurumlar vergisi oranı yerine %10 kurumlar vergisi oranından (%50 indirimli olarak) vergilendirilecektir.

TMS 12 “Gelir Vergileri” ve TMS 20 “Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması” standartları, devlet teşviklerinin veya yatırımlara ilişkin vergi avantajlarının muhasebeleştirilmesi yöntemleri ile ilgili net bir husus içermemekle birlikte, Grup ilgili Bakanlar Kurulu kararları ile getirilen teşvik uygulaması ile “yatırıma katkı tutarı”ndan faydalanmanın ilgili yatırımdan elde edilecek kazanç ve dolayısıyla ilgili varlığın geri kazanılmasına bağlı olması ve “yatırıma katkı tutarı”ndan faydalanmanın uzun yıllar alacağı sebepleriyle, ilgili yatırım desteğinin, varlığın faydalı ömrü boyunca sistematik bir biçimde gelir olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilmesinin ilgili yatırım desteğinin doğasına daha uygun olacağı kanaatindedir.

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

KGK tarafından Eylül 2016'da yayımlanan yeni hasılat standardı, mevcut TFRS'lerde yer alan rehberliği değiştirerek müşterilerle yapılan sözleşmeler için kontrol bazlı yeni bir model getirmektedir. Bu yeni standart, hasılatın muhasebeleştirilmesinde sözleşmede yer alan mal ve hizmetlere ilişkin performans yükümlülüklerini ayrıştırma ve hasılatın zamana yayılarak muhasebeleştirilmesi konularında yeni yönlendirmeler getirmekte ve hasılat bedelinin gerçeğe uygun değerden ziyade, Şirketin hak etmeyi beklediği bedel olarak ölçülmesini öngörmektedir. TFRS 15, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 9 Finansal Araçlar

KGK tarafından Ocak 2017'de son versiyonu yayımlanan TFRS 9 “Finansal Araçlar” Standardı, TMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” Standardındaki mevcut yönlendirmeyi değiştirmekle birlikte, TMS 39'da yer alan finansal araçların muhasebeleştirilmesi, sınıflandırılması, ölçümü ve bilanço dışı bırakılması ile ilgili uygulamalar artık TFRS 9'a taşınmaktadır. TFRS 9'un son versiyonu finansal varlıklardaki değer düşüklüğünün hesaplanması için yeni bir beklenen kredi zarar modeli uygulamasının yanı sıra yeni genel riskten korunma muhasebesi gereklilikleri ile ilgili güncellenmiş uygulamalar da dahil olmak üzere, aşamalı olarak yayımlanan TFRS 9'un önceki versiyonlarında yayımlanan yönlendirmeleri de içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar (devamı)

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar (devamı)

TFRS Yorum 22 - Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli

KGK tarafından Aralık 2017’de verilen veya alınan avanslardan yabancı para cinsinden olanlar için hangi tarihli döviz kurunun dikkate alınacağı konusunda yaşanan tereddütleri gidermek üzere TFRS Yorum 22 yayımlanmıştır. Bu Yorum, işletmeler tarafından parasal olmayan kalem niteliğindeki peşin ödenen giderler veya avans olarak alınan gelirler için muhasebeleştirilen ve yabancı para cinsinden olan varlık veya yükümlülükler için geçerlidir. Hangi tarihli döviz kurunun kullanılacağına belirlenmesi bakımından, işlem tarihi peşin ödemeye ilişkin bir varlığın veya ertelenen gelire ilişkin bir yükümlülüğün ilk muhasebeleştirme tarihi olacaktır. Önceden alınan veya peşin olarak verilen birden fazla avans bedelinin bulunduğu durumlarda, her bir avans bedeli için ayrı bir işlem tarihi belirlenmelidir. TFRS Yorum 22, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler Standardında Değişiklikler – Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçümü

KGK tarafından Aralık 2017’de hisse bazlı ödemelere ilişkin muhasebe uygulamalarındaki tutarlılığın artırılması ve bazı belirsizlikleri gidermek üzere TFRS 2 “Hisse Bazlı Ödemeler” Standardında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle; ödemesi nakit olarak yapılan hisse bazlı ödemelerin ölçümü, stopaj netleştirilerek gerçekleştirilen hisse bazlı ödemelerin sınıflandırılması ve nakit olarak ödenenden özkaynağa dayalı araçla ödenen şekline dönüşen hisse bazlı ödemelerdeki değişikliğin muhasebeleştirilmesi konularına açıklık getirilmektedir. Böylelikle, nakit olarak yapılan hisse bazlı ödemelerin ölçümünde özkaynağa dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçümünde kullanılan aynı yaklaşım benimsenmiştir. Stopaj netleştirilerek gerçekleştirilen hisse bazlı ödemeler, belirli koşulların karşılanması durumunda, özkaynağa dayalı finansal araçlar verilmek suretiyle yapılan ödemeler olarak muhasebeleştirilecektir. Bu değişiklik, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferi

KGK tarafından Aralık 2017’de yatırım amaçlı gayrimenkullerden diğer varlık gruplarına ve diğer varlık gruplarından yatırım amaçlı gayrimenkul grubuna yapılan transferlere ilişkin kanıt sağlayan olaylar hakkında belirsizlikleri gidermek üzere TMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” Standardında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle, yönetimin varlığın kullanımına ilişkin değişiklik niyetinin tek başına varlığın kullanım amacının değiştiğine kanıt oluşturmadığına açıklık getirilmiştir. Dolayısıyla, bir işletme, yatırım amaçlı gayrimenkul üzerinde herhangi bir iyileştirme veya geliştirme yapılmadan elden çıkarılmasına karar verdiğinde, gayrimenkul finansal tablo dışı bırakılınca (finansal tablodan çıkarılınca) kadar yatırım amaçlı gayrimenkul olarak değerlendirilmeye devam edilir ve stok olarak yeniden sınıflandırılmaz. Benzer şekilde, işletme mevcut yatırım amaçlı gayrimenkulünü gelecekte aynı şekilde kullanımına devam etmek üzere yeniden yapılandırmaya başladığında, bu gayrimenkul yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmaya devam edilir ve yeniden yapılandırma süresince sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul olarak sınıflandırılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TMS 40’da yapılan bu değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar (devamı)

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar (devamı)

TFRS’lerde Yapılan Yıllık İyileştirmeler

Halihazırda yürürlükte olan standartlar için KGK tarafından Aralık 2017’de yayımlanan “TFRS’lerde Yapılan Yıllık İyileştirmeler / 2014-2016 Dönemi” aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olup, erken uygulanmalarına izin verilmektedir. TFRS’lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup’un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

TFRS 1 “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın İlk Uygulaması”

TFRS’leri ilk kez uygulayacak olanlar için finansal araçlara ilişkin açıklamalar, çalışanlara sağlanan faydalar ve yatırım işletmelerinin konsolidasyonuna ilişkin olarak 2012-2014 dönemi yıllık iyileştirmeleri kapsamında sağlanan kısa vadeli muafiyetlerin kaldırılması.

TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”

İştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki yatırımların doğrudan veya dolaylı olarak risk sermayesi girişi, yatırım fonu, menkul kıymetler veya yatırım amaçlı sigorta fonları gibi işletmeler tarafından sahip olunması durumunda, iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki yatırımlar için TFRS 9’a göre gerçeğe uygun değer yönteminin uygulanmasına imkan tanınması.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve değiştirilmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’ndaki (“UFRS”) değişiklikler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (“UMSK”) tarafından yayınlanmış fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS’ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS’nin bir parçasını oluşturmazlar. Buna bağlı olarak UMSK tarafından yayımlanan fakat halihazırda KGK tarafından yayımlanmayan standartlara UFRS veya UMS şeklinde atıfta bulunmaktadır. Grup, konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS’de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

UFRS 16 Kiralamalar

UMSK tarafından UFRS 16 “*Kiralamalar*” Standardı 13 Ocak 2016 tarihinde yayınlanmıştır. Bu Standart kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinin düzenlendiği mevcut UMS 17 “*Kiralama İşlemleri*” Standardının, UFRS Yorum 4 “*Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi*” ve UMS Yorum 15 “*Faaliyet Kiralamaları – Teşvikler*” yorumlarının yerini almakta ve UMS 40 “*Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller*” Standardında da değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. UFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve faaliyet kiralamasına ilişkin yükümlülüklerin bilanço dışında izlenmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır. Bunun yerine, tüm kiralamalar için mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiraya verenler için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir. UFRS 16, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olmakla birlikte UFRS 15 “*Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat*” standardını uygulamaya başlayan işletmeler için erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve değiştirilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

UFRYK 23 Gelir Vergisi İşlemlerine İlişkin Belirsizlikler

UMSK tarafından 17 Haziran 2017'de gelir vergilerinin hesaplanmasına ilişkin belirsizliklerin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını belirlemek üzere UFRYK 23 "Gelir Vergisi İşlemlerine İlişkin Belirsizlikler" Yorumu yayımlanmıştır. Belirli bir işlem veya duruma vergi düzenlemelerinin nasıl uygulanacağına veya vergi otoritesinin bir şirketin vergi işlemlerini kabul edip etmeyeceğine yönelik belirsizlikler bulunabilir. UMS 12 "Gelir Vergileri", cari ve ertelenmiş verginin nasıl hesaplanacağına açıklık getirmekle birlikte, ancak bunlara ilişkin belirsizliklerin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına yönelik rehberlik sağlamamaktadır. UFRYK 23, gelir vergilerinin muhasebeleştirmesinde gelir vergilerine ilişkin belirsizliğin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını açıklığa kavuşturmak suretiyle UMS 12'de yer alan hükümlere ilave gereklilikler getirmektedir. Bu Yorumun yürürlük tarihi 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRYK 23'ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS'deki Yıllık İyileştirmeler: 2015–2017 Dönemi

Uygulamadaki standartlar için yayınlanan "UFRS'de Yıllık İyileştirmeler / 2015-2017 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar

UFRS 3 ve UFRS 11, işletme tanımını karşılayan müşterek bir operasyonda sahip olduğu payın artışı nasıl muhasebeleştirileceğine açıklık getirmek üzere değiştirilmiştir. Müşterek taraflardan biri kontrol gücünü elde ettiğinde, bu işlem aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi olarak dikkate alınarak satın alan tarafın önceden sahip olduğu payı gerçeğe uygun değeriyle yeniden ölçmesi gerekecektir. Taraflardan birinin müşterek kontrolü devam ettiğinde (ya da müşterek kontrolü elde ettiğinde) daha önce sahip olunan payın yeniden ölçülmesi gerekmemektedir.

UMS 12 Gelir Vergileri

UMS 12 temettülerden kaynaklanan gelir vergilerinin (özkaynak olarak sınıflandırılan finansal araçlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere) işletmenin dağıtılabilir kar tutarını oluşturan işlemlerle tutarlı olarak (örneğin; kâr veya zararda, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde veya özkaynaklarda), muhasebeleştirilmesini açıklığa kavuşturmak üzere değiştirilmiştir.

UMS 23 Borçlanma Maliyetleri

UMS 23, finansman faaliyetlerinin tek bir merkezden yürütüldüğü durumlarda aktifleştirilebilir borçlanma maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan genel amaçlı borçlanma havuzuna, halihazırda geliştirme aşamasında olan veya inşaatı devam eden özellikli varlıkların finansmanı için doğrudan borçlanılan tutarların dahil edilmemesi gerektiğine açıklık kazandırmak üzere değiştirilmiştir. Kullanıma veya satışa hazır olan özellikli varlıkların – veya özellikli varlık kapsamına girmeyen herhangi bir varlığın - finansmanı için direkt borçlanılan tutarlar ise genel amaçlı borçlanma havuzuna dahil edilmelidir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve değiştirilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

UMS 28'deki değişiklikler- İştiraklerdeki ve İş ortaklıklarındaki uzun dönemli yatırımlar

UMSK tarafından Ekim 2017'de iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlardan özkaynak yönteminin uygulanmadığı diğer finansal araçların ölçülmesinde UFRS 9 uygulanması gerektiğine açıklık getirmek üzere UMS 28'de değişiklik yapılmıştır. Bu yatırımlar, esasında, işletmenin iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan uzun dönemli elde tutulan paylardır. Bir işletme, UMS 28'in ilgili paragraflarını uygulamadan önce, bu türden uzun dönemli yatırımların ölçümünde UFRS 9'u uygular. UFRS 9 uygulandığında, uzun vadeli yatırımların defter değerinde UMS 28'in uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir düzeltme yapılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UMS 28 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS 9'daki değişiklikler- Negatif tazminata sebep olan erken ödemeler

UMSK, Ekim 2017'de finansal araçların muhasebeleştirilmesine yönelik açıklık kazandırmak üzere UFRS 9'un gerekliliklerini değiştirmiştir. Erken ödendiğinde negatif tazminata neden olan finansal varlıklar, UFRS 9'un diğer ilgili gerekliliklerini karşılaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer farkları diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülebilir. UFRS 9 uyarınca, sözleşmesi erken sona erdirildiğinde, henüz ödenmemiş anapara ve faiz tutarını büyük ölçüde yansıtan 'makul bir ilave tazminat' ödenmesini gerektiren erken ödeme opsiyonu içeren finansal varlıklar bu kriteri karşılamaktadır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRS 9 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri

18 Mayıs 2017'de, UMSK tarafından UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri standardı yayımlanmıştır. Sigorta sözleşmeleri için uluslararası geçerlilikte ilk standart olan UFRS 17, yatırımcıların ve ilgili diğer kişilerin sigortacıların maruz kaldığı riskleri, kârlılıklarını ve finansal durumunu daha iyi anlamalarını kolaylaştıracaktır. UFRS 17, 2004 yılında geçici bir standart olarak getirilen UFRS 4'ün yerini almıştır. UFRS 4, şirketlerin yerel muhasebe standartlarını kullanarak sigorta sözleşmelerinin muhasebeleştirmelerine izin verdiğinden uygulamalarda çok çeşitli muhasebe yaklaşımlarının kullanılmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak, yatırımcıların benzer şirketlerin finansal performanslarını karşılaştırmaları güçleşmiştir. UFRS 17, tüm sigorta sözleşmelerinin tutarlı bir şekilde muhasebeleştirilmesini ve UFRS 4'ün yol açtığı karşılaştırılabilirlik sorununu hem yatırımcılar hem de sigorta şirketleri açısından çözmektedir. Yeni standarda göre, sigorta yükümlülükleri tarihi maliyet yerine güncel değerler kullanılarak muhasebeleştirilecektir. Bu bilgiler düzenli olarak güncelleneceğinden finansal tablo kullanıcılarına daha yararlı bilgiler sağlayacaktır. UFRS 17'nin yürürlük tarihi 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRS 17'nin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.7 Gerçeğe Uygun Değerlerin Belirlenmesi

Grup'un çeşitli muhasebe politikaları ve açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

- Seviye 1: Özdeş varlıklar veya borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;
- Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar veya borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) veya dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;
- Seviye 3: Varlık veya borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sun Express	396	271
Turkish DO&CO	229	198
TEC	210	152
THY Opet	202	103
TGS	138	108
Uçak Koltuk	16	18
TCI	11	12
Goodrich	6	6
Vergi İade Aracılık	1	1
	1.209	869

Sun Express'in 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	5.426	3.518
Yükümlülükler	4.633	2.976
Özkaynaklar	793	542
Grup'un özkaynaklardaki payı	396	271

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	4.696	3.275
Dönem karı / (zararı)	166	(76)
Dönem karında / (zararında) Grup'un payı	83	(38)

Turkish DO&CO' nun 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	679	611
Yükümlülükler	221	214
Özkaynaklar	458	397
Grup'un özkaynaklardaki payı	229	198

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	1.016	1.077
Dönem karı	87	96
Dönem karında Grup'un payı	44	48

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

TEC' in 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	613	590
Yükümlülükler	184	277
Özkaynaklar	429	313
Grup'un özkaynaklardaki payı	210	152

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	1.918	1.032
Dönem karı	90	104
Dönem karında Grup'un payı	44	51

THY Opet' in 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	2.325	1.611
Yükümlülükler	1.921	1.403
Özkaynaklar	404	208
Grup'un özkaynaklardaki payı	202	103

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	5.899	4.096
Dönem karı	286	116
Dönem karında Grup'un payı	143	57

TGS'nin 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	479	405
Yükümlülükler	204	188
Özkaynaklar	276	217
Grup'un özkaynaklardaki payı	138	108

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	942	789
Dönem karı	84	34
Dönem karında Grup'un payı	42	17

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Uçak Koltuk' un 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	62	69
Yükümlülükler	30	33
Özkaynaklar	32	36
Grup'un özkaynaklardaki payı	16	18

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	39	27
Dönem zararı	(7)	(7)
Dönem zararında Grup'un payı	(3)	(4)

TCI' nın 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	36	39
Yükümlülükler	14	15
Özkaynaklar	22	24
Grup'un özkaynaklardaki payı	11	12

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	25	20
Dönem karı / (zararı)	4	(6)
Dönem karında / (zararında) Grup'un payı	2	(3)

Goodrich' in 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	28	19
Yükümlülükler	14	8
Özkaynaklar	14	11
Grup'un özkaynaklardaki payı	6	6

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	55	31
Dönem karı	3	4
Dönem karında Grup'un payı	1	2

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Vergi İade Aracılık A.Ş.'nin 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Varlıklar	4	3
Yükümlülükler	1	1
Özkaynaklar	3	2
Grup'un özkaynaklardaki payı	1	1

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	4	2
Dönem karı	1	-
Dönem karında Grup'un payı	1	-

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zarar) içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Sun Express	83	(38)
Turkish DO&CO	44	48
TEC	44	51
THY Opet	143	57
TGS	42	17
Uçak Koltuk	(3)	(4)
TCI	2	(3)
Goodrich	1	2
Vergi İade Aracılık	1	-
Toplam	357	130

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup yönetimi, bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla sonuçları ve faaliyetleri hava taşımacılığı ve uçak teknik bakım hizmetleri bazında incelemektedir. Grup'un satış bilgilerine ilişkin detaylı bilgiler Not 26'te verilmiştir.

Hava Taşımacılığı ("Havacılık")

Şirket'in ana faaliyet konusu yurt içi ve yurt dışında yolcu ve kargo hava taşımacılığı yapmaktır.

Teknik Bakım Hizmetleri ("Teknik")

Teknik bölümün ana faaliyet konusu, sivil havacılık sektöründe bakım onarım hizmeti ve her tür teknik ve altyapı desteği vermektir.

4.1 Toplam Varlıklar ve Yükümlülükler

Toplam Varlıklar	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Havacılık	68.222	64.524
Teknik	4.739	4.428
Toplam	72.961	68.952
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları	(4.314)	(3.878)
Konsolide mali tablolara göre toplam varlıklar	68.647	65.074

Toplam Yükümlülükler	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Havacılık	48.561	47.122
Teknik	1.371	1.603
Toplam	49.932	48.725
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları	(1.456)	(1.550)
Konsolide mali tablolara göre toplam yükümlülükler	48.476	47.175

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)**4.2 Vergi Öncesi Karı / (Zararı)**

Bölüm Sonuçları:

	Bölümlerarası			
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	Toplam
1 Ocak-31 Aralık 2017				
Grup Dışı Hasılat	39.147	632		39.779
Bölümlerarası Hasılat	161	3.418	(3.579)	-
Hasılat	39.308	4.050	(3.579)	39.779
Satışların Maliyeti (-)	(32.427)	(3.095)	3.579	(31.943)
Brüt Kar	6.881	955	-	7.836
Genel Yönetim Giderleri (-)	(701)	(325)	24	(1.002)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	(4.085)	(20)	4	(4.101)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	988	131	(158)	961
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(151)	(105)	130	(126)
Esas Faaliyet Karı	2.932	636	-	3.568
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	640	-	-	640
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	(5)	-	-	(5)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından / Zararlarından Paylar	312	45	-	357
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	3.879	681	-	4.560
Finansman Gelirleri	232	1	(29)	204
Finansman Giderleri (-)	(3.963)	(17)	29	(3.951)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar	148	665	-	813

	Bölümlerarası			
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	Toplam
1 Ocak-31 Aralık 2016				
Grup Dışı Hasılat	28.959	509	-	29.468
Bölümlerarası Hasılat	104	2.693	(2.797)	-
Hasılat	29.063	3.202	(2.797)	29.468
Satışların Maliyeti (-)	(26.521)	(2.341)	2.811	(26.051)
Brüt Kar	2.542	861	14	3.417
Genel Yönetim Giderleri (-)	(660)	(303)	15	(948)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	(3.483)	(12)	2	(3.493)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	465	98	(124)	439
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(285)	(88)	93	(280)
Esas Faaliyet Karı	(1.421)	556	-	(865)
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	420	-	-	420
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	(59)	-	-	(59)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından / Zararlarından Paylar	75	55	-	130
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	(985)	611	-	(374)
Finansman Gelirleri	1.071	39	(36)	1.074
Finansman Giderleri (-)	(693)	(41)	36	(698)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar	(607)	609	-	2

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)**4.3 Yatırım Faaliyetleri**

1 Ocak-31 Aralık 2017	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	4.979	517	-	5.496
Cari dönem amortisman gideri ve itfa payı	3.224	669	-	3.893
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	989	220	-	1.209
1 Ocak-31 Aralık 2016	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	9.703	439	-	10.142
Cari dönem amortisman gideri ve itfa payı	3.113	357	-	3.470
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	746	123	-	869

5. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kasa	9	9
Banka – vadeli mevduatlar	6.670	4.775
Banka – vadesiz mevduatlar	433	348
Diğer hazır değerler	20	27
	7.132	5.159

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
153	TL	%11,41 - %12,58	Ocak 2018	153
1.322	Avro	%1,60 - %2,34	Mart 2018	5.982
141	ABD Doları	%2,87 - %3,53	Mart 2018	535
				6.670

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
1.284	TL	%7,43 - %10,12	Ocak 2017	1.300
209	Avro	%1,60 - %1,97	Mart 2017	778
764	ABD Doları	%1,85 - %3,16	Mart 2017	2.697
				4.775

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

6. FİNANSAL YATIRIMLAR

Kısa vadeli finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
3 aydan uzun vadeli mevduatlar	736	1.228

3 aydan uzun vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2017
162	Avro	%1,68 - %1,93	Mayıs 2018	736

Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2016
123	ABD Doları	%3,03 - %3,12	Mayıs 2017	433
214	Avro	%1,64 - %1,90	Haziran 2017	795
				1.228

Uzun vadeli finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Borçlanma senetleri		
- Satılmaya Hazır	189	-
- Vadeye kadar elde tutulacak	-	161
Diğer uzun vadeli finansal yatırımlar	4	4
	193	165

Grup Yönetimi vadeye kadar elde tutulacak varlıklar ile alakalı niyetini değiştirmiş ve satışa hazır varlıklar olarak sınıflanmasına karar vermiştir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla satılmaya hazır finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Borçlanma senetleri / Satılmaya hazır		
- Devlet Tahvilleri	65	-
- Eurobondlar	124	-
	189	-

31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla satılmaya hazır finansal yatırımların sözleşmede yer alan vade tarihine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
5 yıldan fazla	189	-
	189	-

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımların detayları aşağıdaki gibidir:

Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2016
46	ABD Doları	%4,75 - %8,50	Haziran 2019 - Mart 2026	161

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR

Kısa vadeli borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli krediler	2.807	4.776

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla kısa vadeli kredilere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2017
400	ABD Doları	%1,64 - %2,30	Ekim 2018	1.509
288	Avro	%0,40 - %0,75	Aralık 2018	1.298
				2.807

Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2016
250	ABD Doları	%1,02	Ocak 2017	881
1.050	Avro	%0,50 - %0,75	Ekim 2017	3.895
				4.776

Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18)	3.598	3.656
Banka kredileri	109	90
	3.707	3.746

Uzun vadeli borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18)	27.382	27.189
Banka kredileri	302	337
	27.684	27.526

31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla banka kredilerine ilişkin vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1 yıldan az	109	90
1 – 5 yıl arası	302	337
	411	427

5 yıl vadeli 115 milyon Avro banka kredisinin yıllık maliyeti Euribor + %2,45'dir. Grup faiz ve kur riskini Not 37'de değerlendirmektedir.

Finansal işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin mutabakat:

		Finansal Kira	Gayri nakdi	Yeni Finansal	
	2016	Geri Ödemeleri	değişimler	Kira	2017
				Yükümlülükleri	
Finansal Kiralama Borçları	30.845	(7.252)	4.912	2.476	30.981
Banka Kredileri	5.203	(10.697)	867	7.844	3.217
	36.048	(17.949)	5.779	10.320	34.198

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

8. DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

Kısa vadeli diğer finansal yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Diğer finansal yükümlülükler	61	13

Bankaya borçlar hesabı ay sonu vergi ve SSK ödemeleri için banka tarafından faizsiz olarak kullandırılan gecelik borçlardan oluşmaktadır.

9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

İlişkili taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Turkish DO&CO	-	9

İlişkili taraflardan kısa vadeli diğer borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
THY Opet (*)	25	-

(*) 2017 yılına ait temettü gelirinden alınan kar payı avansıdır.

Özkaynaktan pay alma yöntemiyle muhasebeleştirilen ortaklıklara kısa vadeli ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
THY Opet	292	150
Turkish DO&CO	105	120
TGS	62	53
Sun Express	31	65
TEC	135	65
Goodrich	4	2
TCI	6	-
	635	455

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin ilişkili taraflarla olan işlemler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Satışlar		
Sun Express	89	92
TEC	48	45
TGS	22	17
Turkish DO&CO	4	4
Goodrich	2	2
THY Opet	-	1
Uçak Koltuk	1	1
TCI	1	-
	167	162

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

Alışlar	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
THY Opet	5.068	3.481
Turkish DO&CO	876	985
TEC	1.049	900
TGS	880	740
Sun Express	577	657
Goodrich	34	19
Uçak Koltuk	6	12
TCI	2	4
	<u>8.492</u>	<u>6.798</u>

Grup ile THY Opet arasındaki işlemler havacılık yakıtları temininden; Turkish DO&CO arasındaki işlemler ikram hizmetleri işlemlerinden; Sun Express arasındaki işlemler, koltuk ve uçak kiralama işlemlerinden; TGS arasındaki işlemler yer hizmetleri temininden; TEC arasındaki işlemler motor bakım hizmetlerinden kaynaklanmaktadır. İlişkili taraflardan olan alacaklar teminatsız olup, ticari olan alacakların vadesi yaklaşık 30 gündür.

Şirket'in, Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleriyle Genel Müdür, Genel Koordinatör, Genel Müdür Yardımcıları gibi üst düzey yöneticilere cari dönemde sağlanan tamamı kısa vadeli faydalardan oluşan ücret ve benzeri menfaatlerin toplam tutarı 14 TL'dir (31 Aralık 2016: 13 TL).

10. TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari alacaklar	2.516	1.603
Şüpheli alacaklar karşılığı	(283)	(269)
	<u>2.233</u>	<u>1.334</u>

Şüpheli alacak karşılığı geçmişteki tahsil edilmeme tecrübesine dayanılarak belirlenmiştir. Grup'un ticari alacaklarına ilişkin kredi riski, kur riski ve değer düşüklüğüne ilişkin detaylar Not:37'de açıklanmıştır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflara ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari borçlar	2.591	1.710
Diğer ticari borçlar	3	4
	<u>2.594</u>	<u>1.714</u>

Grup kur riskini Not 37'de değerlendirmektedir.

11. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Maaş tahakkukları	407	363
Prim Tahakkukları	196	-
Ödenecek SGK primleri	152	141
	<u>755</u>	<u>504</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

12. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uçak alımı için yapılan nakdi olarak geri alınacak ön ödemeler (net)	439	2.099
Teknik satınalma işlemlerinden doğan alacaklar	266	456
Fon transferi güçlüğü olan banka hesapları (*)	207	216
Geri alınacak vergiler	204	136
Pilotlara ilişkin eğitim alacakları	61	37
Personelden alacaklar	6	2
Diğer alacaklar	21	22
	1.204	2.968

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bu tutar Fas, Etiyopya, Bangladeş, Mısır, Cezayir, Nijerya, Senegal, Nijer, Mali, Fildişi Sahilleri, Burkina Faso, Eritre, Mozambik, Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, Kamerun Cumhuriyeti, Çad Cumhuriyeti, Gabon ve Benin’deki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir. (31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla bu tutar Fas, Etiyopya, Gana, Bangladeş, Sudan, Mısır, Arjantin, Cezayir, Yunanistan, Nijerya, Ukrayna, Senegal, Nijer, Mali, Fildişi Sahilleri, Burkina Faso, Eritre, Mozambik ve Benin’deki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir.)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan uzun vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yatırım destek alacağı (Not 2.4.16)	966	741
Uçak alımı için yapılan nakdi olarak geri alınacak ön ödemeler (net)	932	727
Pilotlara ilişkin eğitim alacakları	379	236
Verilen depozito ve teminatlar	37	53
Fon transferi güçlüğü olan banka hesapları (*)	22	20
Faiz ve akaryakıt takas sözleşmeleri depozitoları	-	38
	2.336	1.815

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bu tutar Suriye’deki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir.

İlişkili olmayan taraflara kısa vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek vergi ve fonlar	161	278
Alınan depozito ve teminatlar	38	40
Kiralama firmalarına borçlar	38	-
Diğer borçlar	8	8
	245	326

İlişkili olmayan taraflara uzun vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Faiz ve akaryakıt sözleşmeleri depozitoları	142	-
Kiralama firmalarına borçlar	112	-
Alınan depozito ve teminatlar	60	39
	314	39

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

13. STOKLAR

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Teknik malzeme stokları	548	620
Diğer stoklar	274	211
	822	831
Değer düşüklüğü karşılığı (-)	(94)	(68)
	728	763

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin stok değer düşüklüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı ayrılmış karşılık	68	48
Yabancı para çevrim farkı	5	11
Dönem içinde ayrılan karşılık	21	9
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	94	68

14. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, peşin ödenmiş giderler ve ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli peşin ödenen giderler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen sipariş avansları	94	95
Peşin ödenen diğer giderler	135	78
Peşin ödenen faaliyet tipi kiralama giderleri	73	55
Peşin ödenen reklam giderleri	49	42
Peşin ödenen satış komisyonları	49	42
Peşin ödenen sigorta giderleri	26	17
Peşin ödenen kredi faiz giderleri	24	17
	450	346

Uzun vadeli peşin ödenen giderler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Peşin ödenen motor bakım giderleri	1.638	1.550
Peşin ödenen uçak finansman giderleri	179	207
Maddi duran varlık alımlarına ilişkin yapılan ödemeler	29	40
Peşin ödenen diğer giderler	26	28
	1.872	1.825

Ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yolcu uçuş yükümlülükleri	3.774	2.762
Diğer kısa vadeli ertelenmiş gelirler	57	41
	3.831	2.803

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

14. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (devamı)**Yolcu Uçuş Yükümlülükleri**

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bilet satışından doğan yolcu uçuş yükümlülükleri	2.879	2.034
Mil yükümlülükleri	895	728
	3.774	2.762

Kısa vadeli diğer ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Alınan avanslar	36	20
Ertelenmiş finansal gelirler	17	-
Gelecek aylara ait banka protokol geliri	4	20
Gelecek aylara ait diğer gelirler	-	1
	57	41

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Brüt hibe krediler	116	108
Hibe krediler birikmiş amortismanı	(110)	(93)
Ertelenmiş finansal gelirler	153	-
Gelecek aylara ait banka protokol geliri	-	5
	159	20

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

15. MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Yerüstü Düzenlemeleri ve Binalar	Teknik Ekipman, Simülatör ve Taşıtlar	Diğer Ekipmanlar ve Demirbaşlar	Uçaklar	Yedek Motorlar	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
<u>Maliyet</u>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	768	1.292	620	57.287	2.144	1.898	1.757	827	66.593
Çevrim farkı	55	94	47	4.129	159	138	130	72	4.824
İlaveler	2	54	37	4.148	334	341	74	477	5.467
Yatırımdan transferler (*)	15	3	11	83	-	-	1	(116)	(3)
Çıkışlar	-	(25)	(11)	(3.798)	(191)	(298)	(1)	-	(4.324)
Kapanış bakiyesi:31 Aralık 2017	840	1.418	704	61.849	2.446	2.079	1.961	1.260	72.557
<u>Birikmiş Amortisman</u>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	234	623	394	16.010	718	714	478	-	19.171
Çevrim farkı	19	48	31	1.218	53	61	37	-	1.467
Cari dönem amortismanı	40	111	82	2.819	163	486	134	-	3.835
Çıkışlar	-	(10)	(10)	(666)	(84)	(185)	(1)	-	(956)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	293	772	497	19.381	850	1.076	648	-	23.517
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	547	646	207	42.468	1.596	1.003	1.313	1.260	49.040

(*) 3 TL değerindeki maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklara transfer edilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla finansal kiralama yoluyla edindiği uçak ve yedek motorların net defter değeri 40.835 TL'dir (31 Aralık 2016: 40.255 TL)

Cari dönemde 3.893 TL (31 Aralık 2016: 3.470 TL) amortisman giderinin 3.687 TL'si satışların maliyeti (31 Aralık 2016: 3.267 TL), 185 TL'si genel yönetim gideri (31 Aralık 2016: 184 TL), 21 TL'si pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (31 Aralık 2016: 19 TL) içerisinde yer almaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

15. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Yerüstü Düzenlemeleri ve Binalar	Teknik Ekipman, Simülör ve Taşıtlar	Diğer Ekipmanlar ve Demirbaşlar	Uçaklar	Yedek Motorlar	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
<u>Maliyet</u>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2016	630	925	493	40.490	1.588	1.419	1.370	441	47.356
Çevrim farkı	133	219	106	9.696	366	323	302	136	11.281
İlaveler	5	91	70	8.749	197	356	81	577	10.126
Yatırımdan transferler	-	60	4	157	97	-	6	(327)	(3)
Hesaplar arası transfer	-	11	(11)	-	-	-	-	-	-
Çıkışlar	-	(14)	(42)	(1.805)	(104)	(200)	(2)	-	(2.167)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2016	768	1.292	620	57.287	2.144	1.898	1.757	827	66.593
<u>Birikmiş Amortisman</u>									
Açılış Bakiyesi 1 Ocak 2016	163	425	301	11.921	566	501	288	-	14.165
Çevrim farkı	40	106	68	2.729	124	120	79	-	3.266
Cari dönem amortismanı	31	91	71	2.763	128	209	113	-	3.406
Hesaplar arası transfer	-	5	(5)	-	-	-	-	-	-
Çıkışlar	-	(4)	(41)	(1.403)	(100)	(116)	(2)	-	(1.666)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2016	234	623	394	16.010	718	714	478	-	19.171
Net defter değeri: 31 Aralık 2016	534	669	226	41.277	1.426	1.184	1.279	827	47.422

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

16. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Slot Hakları ve Satın Alınmış Teknik Lisanslar	Haklar	Diğer Haklar	Toplam
<u>Maliyet</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	155	495	17	667
Çevrim farkı	11	36	1	48
İlaveler	-	29	-	29
Çıkışlar	-	-	-	-
Transferler	-	3	-	3
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	166	563	18	747
<u>Birikmiş Amortisman</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	-	403	5	408
Çevrim farkı	-	32		32
Cari dönem itfa payı	-	56	2	58
Çıkışlar	-	-	-	-
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	-	491	7	498
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	166	72	11	249

	Slot Hakları ve Satın Alınmış Teknik Lisanslar	Haklar	Diğer Haklar	Toplam
<u>Maliyet</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2016	128	398	14	540
Çevrim farkı	27	85	3	115
İlaveler	-	16	-	16
Çıkışlar	-	(7)	-	(7)
Transferler	-	3	-	3
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2016	155	495	17	667
<u>Birikmiş Amortisman</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2016	-	279	3	282
Çevrim farkı	-	68	1	69
Cari dönem itfa payı	-	63	1	64
Çıkışlar	-	(7)	-	(7)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2016	-	403	5	408
Net defter değeri: 31 Aralık 2016	155	92	12	259

Grup, satın almış olduğu slot haklarını ve haklara dahil edilen MNG Teknik' in satın alınmasıyla elde edilen lisansları süre konusunda herhangi bir sınırlandırma olmadığından sınırsız yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlık kapsamında değerlendirmiştir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

17. ŞEREFİYE

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Maliyet		
Açılış Bakiyesi	44	36
Çevrim farkı	3	8
Kapanış bakiyesi	47	44

31 Aralık 2017 itibarıyla konsolide finansal tablolarda, MNG Teknik satın alımı esnasında oluşan şerefiye mevcuttur. Şerefiyenin kayıtlı değeri için 2015 yılında değer düşüklüğü tespit çalışması yapılmış olup herhangi bir değer düşüklüğüne rastlanmamıştır.

18. KİRALAMA İŞLEMLERİ

Finansal kiralama borçlarının vadelerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1 yıldan az	4.168	4.186
1 – 5 yıl arası	14.024	12.286
5 yıldan fazla	15.800	17.487
	33.992	33.959
Eksi: Gelecek yıllara ait faiz gideri	(3.012)	(3.114)
Mali tablolarda gösterilen finansal kiralama borçlarının anapara tutarı	30.980	30.845

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Faiz aralığı:		
Değişken oranlı borçlar	18.780	17.393
Sabit oranlı borçlar	12.200	13.452
	30.980	30.845

Grup, belirli uçak ve yedek motorları finansal kiralama yoluyla edinmiş olup sözleşmelerin ortalama kira süresi 10-12 yıldır. Grup'un, kiralama dönemi sonunda ilgili varlığı önemsiz bir değer üzerinden satın alma hakkı mevcuttur. Finansal kiralamaya konu varlıklar, kiraya veren adına teminat olarak gösterilmiştir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, ABD Doları, Avro, İsviçre Frangı ve Japon Yeni cinsinden ifade edilen finansal kiralama borçlarının ağırlıklı ortalama faiz oranları, sabit oranlı borçlar için %2,77 (31 Aralık 2016: %2,81), değişken oranlı borçlar için ise %1,48 (31 Aralık 2016: %1,15)'dir.

19. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Hazine Müsteşarlığı'ndan alınan 28.12.2010 / 99256 ve 18.12.2014 / 117132 no'lu teşvik belgeleri kapsamında uçak yatırımlarında, kurumlar vergisi indirimi, gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteği avantajlarından yararlanılmaktadır. İlgili yatırım desteğinin muhasebeleştirilmesine ilişkin Not: 2.4.16'ya bakınız.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

20. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kısa vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kullanılmamış izin karşılığı	155	155

İzin karşılıklarının 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 hesap dönemlerindeki değişimi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı ayrılmış karşılık	155	150
Cari dönemde (çözülen) / ayrılan karşılık	(4)	8
Yabancı para çevrim farkı	4	(3)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	155	155

Grup, her raporlama dönemi sonunda kullanılmamış izin günleri için, çalışanların ücretleri üzerinden izin karşılığı hesaplayarak finansal tablolara yansıtmaktadır.

Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dava karşılıkları	82	60

Dava karşılıklarının 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 hesap dönemlerindeki değişimi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı ayrılmış karşılık	60	44
Cari dönemde ayrılan karşılık	27	25
Konusu kalmayan karşılık	(5)	(9)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	82	60

Grup, faaliyetleri gereği maruz kaldığı aleyhte açılan davalara ilişkin karşılık ayırmaktadır. Aleyhte açılan davalar genellikle eski çalışanların açtığı işe iade davaları ile kayıp ya da hasar görmüş bagaj ve kargolara ilişkindir. Tahmin, hukuki görüş çerçevesinde yapılmıştır. Bu tutarlar davalar için ayrılan karşılığı belirlemek amacıyla iskonto edilmemiştir, çünkü etkisi önemli boyutta değildir. Karşılık tutarının 1 yıl içinde ödeneceği öngörülmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

21. TAAHHÜTLER

a) Verilen Teminatlar: 31 Aralık 2017 itibarıyla verilen teminat mektupları tutarı 3.238 TL'dir. (31 Aralık 2016: 3.662 TL).

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Dövizli Tutar	TL Karşılığı	Dövizli Tutar	TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına verilen		3.238		3.662
- Teminatlar				
TL	34	34	27	27
Avro	326	1.474	930	3.450
ABD Doları	451	1.700	48	169
Diğer		30	-	16
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. Kişilerin borcunu temin için verilen TRİ'ler	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
i. Ana ortak lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
		<u>3.238</u>		<u>3.662</u>

Şirket'in vermiş olduğu diğer TRİ'lerin ("D") Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla %0'dır (31 Aralık 2016: %0).

b) Faaliyet Tipi Uçak Kiralama Borçları: Grup'un henüz tahakkuk etmemiş ve iskonto edilmemiş tutarlar üzerinden, faaliyet tipi uçak kiralama borçlarının dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bir yıldan az	1.352	1.151
1 – 5 yıl arası	3.584	2.720
5 yıldan fazla	2.856	626
	<u>7.792</u>	<u>4.497</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

21. TAAHHÜTLER (devamı)

c) Faaliyet Tipi Diğer Kiralama Borçları

Şirketin kullanımda ve kiralama dönemi 15 yıl olan, inşaatı devam eden ve kiralama dönemi 23 yıl olan hangar arazilerine ilişkin faaliyet tipi kiralamaları bulunmaktadır. Grup'un bu kira sözleşmelerine ilişkin yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bir yıldan az	17	16
1 – 5 yıl arası	76	69
5 yıldan fazla	86	102
	179	187

d) Teslim Alınacak Uçaklara İlişkin Taahhütler

Grup, 2013-2023 yılları arasında teslim almak üzere, uçak üreticisi firmalarca yapılacak indirimler öncesi liste fiyatlarına göre, uçak alımlarının toplam bedeli yaklaşık olarak 34,7 milyar ABD Doları (tam tutar) olan 259 adet uçak için anlaşma imzalamıştır. Söz konusu uçaklardan 2 tanesi 2013 yılında, 10 tanesi 2014 yılında, 33 tanesi de 2015 yılında, 43 tanesi 2016 yılında ve 4 tanesi de 2017 yılında teslim alınmıştır. Grup, uçak alımları ile ilgili olarak ilgili firmalara 31 Aralık 2017 itibarıyla 380 milyon ABD Doları (tam tutar) avans ödemesi yapmıştır.

22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı karşılığı	482	397

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde ayrılmaktadır:

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır. 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı tavanı 5.002 TL (tam tutar) (1 Ocak 2017: 4.426 TL (tam tutar))'dir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır.

TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), şirketin yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Bu nedenle, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, ekli konsolide finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık %7,00 enflasyon (31 Aralık 2016: %7,00) ve %12,00 faiz (31 Aralık 2016: %11,00) oranı varsayımlarına göre hesaplanmıştır. İsteğe bağlı işten ayrılımlar neticesinde ödenmeyip, Grup'a kalacak olan kıdem tazminatı tutarlarının tahmini oranı %2,64 olarak dikkate alınmıştır (31 Aralık 2016: %2,45). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.002 (tam tutar) TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı ayrılmış karşılık	397	348
Cari hizmet maliyetleri	78	75
Faiz maliyeti	46	15
Aktüeryal kayıp	23	18
Ödemeler	(50)	(47)
Yabancı para çevrim farkı	(12)	(12)
Dönem sonu itibari ile ayrılan karşılık	482	397

23. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde niteliklerine göre giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Akaryakıt giderleri	10.433	8.044
Personel giderleri	6.438	5.605
Amortisman giderleri	3.893	3.470
Yer hizmetleri giderleri	2.388	1.936
Bakım giderleri	2.362	1.782
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	1.854	1.751
Üstgeçiş giderleri	1.852	1.515
Konma ve konaklama giderleri	1.703	1.345
Faaliyet tipi kiralama giderleri	1.182	738
Komisyon ve teşvik giderleri	1.145	951
Rezervasyon sistem giderleri	841	650
Kısa dönemli uçak kirası giderleri	739	750
Reklam ve tanıtım giderleri	610	634
Hizmet giderleri	259	227
Kira giderleri	245	203
Sigorta giderleri	186	150
Haberleşme ve bilişim giderleri	174	140
Vergi giderleri	143	106
Nakliye giderleri	109	83
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	50	38
Sistem kullanım ve üyelik giderleri	31	23
Aydınlatma, ısıtma, enerji ve su giderleri	30	29
Üyelik giderleri	24	18
Diğer giderler	355	304
	37.046	30.492

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

24. DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Devreden KDV	313	83
Personel ve iş avansları	16	10
	329	93

31 Aralık 2017 ve 2016 diğer kısa vadeli yükümlülüklerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bakım onarım gider tahakkukları	740	738
Diğer gider tahakkukları	35	15
Diğer yükümlülükler	9	5
	784	758

25. ÖZKAYNAKLAR

Grup'un sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	Grup	%	31 Aralık 2017	%	31 Aralık 2016
Türkiye Varlık Fonu (*)	A	49,12	678	-	-
T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (*)	C	-	-	49,12	678
Diğer (Halka Açık Kısım)	A	50,88	702	50,88	702
Ödenmiş sermaye			1.380		1.380
Sermaye düzeltmesi farkları (**)			1.124		1.124
Düzeltilmiş sermaye			2.504		2.504

(*) Özel şahıslara ait 1.644 (tam) adet hisse THY 1984 yılında özelleştirme programına alındığı sırada dikkate alınmamıştır. Bilahare, THY'nin Yüksek Planlama Kurulu'nun 30 Ekim 1990 tarihli kararıyla onaylanan ana sözleşmesi gereği söz konusu hisseler T.C. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ("ÖİB") adına kaydedilmiştir.

T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan Türk Hava Yolları A.O. sermayesinin %49,12'lik payının tamamı 3 Şubat 2017 itibarıyla Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi'ne devredilmiştir. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş., T.C. Başbakanlığa bağlı, sermayesinin tamamı T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir kamu kuruluşudur. Söz konusu devir, Türk Hava Yolları A.O.'nun mevcut yönetim şeklinde, stratejilerinde, politikalarında ve ticari kararlarında herhangi bir değişikliğe sebep olmayacaktır.

(**) Sermaye düzeltme farkları, sermaye ödemelerinin 2004 yılına kadar enflasyon endeksleme farkını ifade etmektedir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup'un çıkarılmış ve ödenmiş sermayesi her biri 1 Kr nominal değerli 137.999.999.999 adet A grubu hisse ve 1 Kr nominal değerli 1 adet C grubu hisseden oluşmaktadır. Bu hisseler nama yazılıdır. C grubu hisse ÖİB'ye ait olup aşağıda belirtilen imtiyazlara sahiptir:

Ana Sözleşme Madde 7: Nama yazılı hisselerin devrinde Yönetim Kurulu onayı ile beraber C grubu hisseyi temsilen seçilen Yönetim Kurulu üyesinin olumlu oyunun bulunması şarttır.

Ana Sözleşme Madde 10: Yönetim Kurulunun 9 üyesinden 8 üyesinin A grubu hissedarların kendi aralarında yaptıkları seçimden en çok oy alan adaylardan ve bir üyesinin de C grubu hissedarın göstereceği adaydan seçilmesi zorunludur.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Ana Sözleşme Madde 14: Aşağıdaki konularda Yönetim Kurulu'nun alacağı kararların geçerliliği C grubu hisseyi temsilen seçilen üyenin olumlu oy kullanmasına bağlıdır:

- a) Ana Sözleşmenin 3.1. maddesinde belirtilen şirket misyonunu açıkça olumsuz etkileyecek kararların alınması,
- b) Genel kurula ana sözleşme değişikliği önerilmesi,
- c) Sermaye arttırılması,
- d) Nama yazılı hisselerin devrinin onaylanması ve devrin pay defterine işlenmesi,
- e) Şirket'in Sermaye Piyasası Kurulu'na sunduğu son yıllık bilançosunda yer alan aktif toplamının beher sözleşme bazında %5'ini geçen ve Şirket'i doğrudan veya dolaylı olarak bağlayan her türlü işlem yapması, taahhüt altına sokacak her türlü kararın alınması (şöyle ki kamu payının Şirket sermayesindeki payı %20'nin altına düştüğünde bu bent hükmü kendiliğinden ortadan kalkacaktır),
- f) Şirket'in başka gruplarla birleşmesi, feshi veya tasfiyesi,
- g) Münhasıran pazar şartları dahilinde veya diğer kaynaklarla operasyon giderini dahi karşılayamayan hatlar haricinde, herhangi bir uçuş hattının kaldırılması veya sefer sayısının belirgin bir şekilde azaltılmasına ilişkin kararların alınması.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, Şirket'in ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak genel kanuni yedek akçe ayrılır. Ayrıca %20 sınırına tabi olmaksızın ödenmiş sermayenin %5'ini aşan tutarda kar dağıtımı yapılması halinde, aşan kısmın %10'u kadar genel kanuni yedek akçe ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, genel kanuni yedek akçe ödenmiş sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir. Halka açık şirketler, temettü dağıtımlarını SPK'nın öngördüğü şekilde yaparlar.

Yabancı Para Çevrim Farkları

Konsolide finansal tablolar ve dipnotların hazırlanabilmesi amacıyla, TMS 21 uyarınca, ilk etapta Grup'un yasal finansal tablolarındaki parasal bilanço kalemleri bilanço tarihindeki ABD Doları kuruyla; parasal olmayan bilanço kalemleri, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) ABD Doları'na çevrilmiş ve çevrim farkı özkaynaklar altında gösterilmiştir. Yabancı para cinsinden olan işlemlerin çevriminden doğan çevrim karı/zararı ise, kar veya zararda finansman giderleri altında, kur farkı gideri hesabında ve ticari faaliyetlerden kaynaklanan çevrim karı / zararı ise esas faaliyetlerden giderler altında kur farkı gideri hesabında gösterilmiştir. Ayrıca, yabancı para çevrim farklarında Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklığı olan ve özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının özkaynaklarında kur değişiminden kaynaklanan değişim takip edilmektedir.

Kar Payı Dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecek ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtılabilecektir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Şirket'in 31 Aralık 2017 tarihli Vergi Usul Kanunu'na göre tutulan kayıtlarında yer alan özkaynak kalemlerinin tutarları aşağıdaki gibidir:

Şirketin Özkaynak Kalemleri

Ödenmiş Sermaye	1.380
Yasal Yedekler	76
Geçmiş Yıllar Zararları (*)	(7.143)
Dönem Zararı (*)	(2.869)
Toplam Özkaynaklar	(8.556)

(*) Vergi Usul Kanunu kayıtlarına göre kar payı dağıtımına konu edilebilecek tutarlar olup bunların toplamı negatiftir.

Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal Değişiklikler

TMS 19 (2011) adaptasyonunun sonuçlarına göre, tüm aktüeryal değişiklikler akabinde diğer kapsamlı gelirlerde tanımlanmıştır.

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

26. HASILAT

Brüt kârın dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Yolcu gelirleri		
Tarifeli hizmetler	33.839	25.678
Tarifesiz hizmetler	261	147
Toplam yolcu gelirleri	34.100	25.825
Kargo gelirleri		
Yolcu uçaklarında taşınan	2.635	1.818
Kargo uçaklarında taşınan	2.171	1.200
Toplam kargo gelirleri	4.806	3.018
Toplam yolcu ve kargo gelirleri	38.906	28.843
Teknik gelirler	632	510
Diğer gelirler	241	115
Net satışlar	39.779	29.468
Satışların maliyeti (-)	(31.943)	(26.051)
Brüt kar	7.836	3.417

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

26. HASILAT (devamı)

Toplam yolcu ve kargo gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
- Avrupa	11.295	8.396
- Uzak Doğu	9.375	6.467
- Orta Doğu	4.608	3.471
- Amerika	5.189	3.903
- Afrika	3.619	2.751
Yurtdışı	34.086	24.988
Yurtiçi	4.820	3.855
Toplam yolcu ve kargo gelirleri	38.906	28.843

27. SATIŞLARIN MALİYETİ

Satışların maliyetinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Akaryakıt giderleri	10.433	8.044
Personel giderleri	5.005	4.331
Amortisman giderleri	3.687	3.267
Yer hizmetleri giderleri	2.388	1.936
Bakım giderleri	2.362	1.782
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	1.854	1.751
Üstgeçiş giderleri	1.852	1.515
Konma ve konaklama giderleri	1.703	1.345
Faaliyet tipi kiralama giderleri	1.182	738
Kısa dönemli uçak kirası giderleri	739	750
Sigorta giderleri	179	145
Kira giderleri	123	105
Nakliye giderleri	109	83
Hizmet giderleri	106	99
Vergi giderleri	51	40
Haberleşme ve bilişim giderleri	24	6
Aydınlatma, ısıtma, enerji ve su giderleri	16	14
Diğer satışların maliyeti	130	100
	31.943	26.051

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

28. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA VE SATIŞ GİDERLERİ

Genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Personel giderleri	410	428
Amortisman giderleri	185	184
Haberleşme ve bilişim giderleri	124	108
Hizmet giderleri	113	91
Kira giderleri	46	37
Sistem kullanım üyelik giderleri	31	23
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	22	11
Aydınlatma, ısıtma, enerji ve su giderleri	14	15
Vergi giderleri	8	6
Sigorta giderleri	7	5
Diğer genel yönetim giderleri	42	40
	1.002	948

Pazarlama ve satış giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Komisyon ve teşvik giderleri	1.145	951
Personel giderleri	1.023	846
Rezervasyon sistem giderleri	841	650
Reklam ve tanıtım giderleri	610	634
Vergi giderleri	84	60
Kira giderleri	76	61
Hizmet giderleri	40	37
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	28	27
Haberleşme ve bilişim giderleri	26	26
Üyelik giderleri	24	18
Amortisman giderleri	21	19
Diğer satış pazarlama giderleri	183	164
	4.101	3.493

29. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

Esas faaliyetlerden diğer gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Ticari faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri, net	431	-
Sigorta, tazminat ve ceza gelirleri	168	87
Uçak, motor ve diğer alımlara ilişkin hibe kredi gelirleri	166	232
Konusu kalmayan karşılıklar	65	38
Satıcılardan elde edilen ciro primi	39	19
Kira gelirleri	30	10
Bankalardan elde edilen faiz dışı gelirler	28	23
Vade farkı gelirleri	7	2
Reeskont faiz geliri	3	2
Diğer faaliyet gelirleri	24	26
	961	439

Esas faaliyetlerden diğer giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Karşılık giderleri	79	71
Tazminat ve ceza gideri	6	16
Ticari faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri, net	-	145
Diğer faaliyet giderleri	41	48
	126	280

30. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

Yatırım faaliyetlerinden gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Finansal yatırımlar faiz geliri	233	167
Devlet teşvik gelirleri	226	241
Duran varlık satış karları	176	12
Menkul kıymet satış karları	5	-
	640	420

Yatırım faaliyetlerinden giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Duran varlık satış zararları	5	59

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

31. ÇEŞİT ESASINA GÖRE SINIFLANDIRILMIŞ GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin giderler fonksiyon bazında olarak gösterilmiş olup detayları Not 27 ve 28’de yer almaktadır.

32. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

Finansman gelirlerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Faiz gelirleri	174	92
Finansal faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı kârları, net	-	708
Türev işlemler makul değer fark karları, net	-	266
Uçak alımına ilişkin önödeme reeskont faiz gelirleri	-	8
Diğer finansal gelirler	30	-
	204	1.074

Finansman giderlerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Finansal faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı zararları, net	2.847	-
Finansal kiralama faiz gideri	762	604
Türev işlemler makul değer fark zararları, net	157	-
Uçak finansmanı giderleri	107	63
Kıdem tazminatı faiz maliyeti	46	15
Diğer finansal giderler	32	16
	3.951	698

33. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Peşin ödenen vergiler ve fonlar	120	79

Dönem kârı vergi yükümlülüğü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek kurumlar vergisi karşılığı	186	81
Peşin ödenen vergi ve fonlar	(139)	(73)
Vergi yükümlülüğü	47	8

Vergi gideri aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Cari dönem vergi gideri	179	65
Ertelenen vergi geliri	(5)	(16)
Vergi gideri	174	49

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

Diğer kapsamlı gelire ait vergi etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak-31 Aralık 2017			1 Ocak-31 Aralık 2016		
	Vergi öncesi tutar	Vergi (gideri)/ geliri	Vergi sonrası tutar	Vergi öncesi tutar	Vergi (gideri)/ geliri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	1.486	-	1.486	2.849	-	2.849
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	209	(47)	162	1.276	(255)	1.021
Satılmaya hazır finansal varlıkların yeniden değerleme ve/veya sınıflandırma kazançlarındaki değişim	4	(1)	3	-	-	-
Tanımlanmış emeklilik planlarındaki aktüeryal kayıplardaki değişim	(23)	5	(18)	(18)	4	(14)
Diğer kapsamlı gelir	1.676	(43)	1.633	4.107	(251)	3.856

Diğer kapsamlı gelire dahil yabancı para çevrim farklarındaki değişime ilişkin vergi etkisi bulunmamaktadır.

Kurumlar Vergisi

Grup, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Kurumlar vergisi oranı %20’dir. 5 Aralık 2017 tarihli Resmî Gazete ’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre, en az iki yıl süreyle sahip olunan iştiraklerin ve gayrimenkullerin satışlarından elde edilen gelirlerin %75’i satış tarihinden itibaren beş yıl içinde sermaye artışında kullanılmak üzere özkaynak hesaplarına kaydedilmesi durumunda vergi istisnasına konu olur. Geriye kalan %25’lik kısım kurumlar vergisine tabidir. 2018’den itibaren geçerli olmak üzere bu oran taşınmazlar için %50 olarak revize edilmiştir.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2016 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %20’dir. Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan karlardan düşülemez. Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ(devamı)Gelir Vergisi Stopajı

Kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılması durumunda kar payı elde eden ve bu kar paylarını kurum kazancına dahil ederek beyan eden tam mükellef kurumlara ve yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubelerine dağıtılanlar hariç olmak üzere kar payları üzerinden ayrıca gelir vergisi stopajı hesaplanması gerekmektedir. Gelir vergisi stopaj oranı %15'tir. Dağıtılmayıp sermayeye ilave edilen kar payları gelir vergisi stopajına tabi değildir.

Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı da %20'dir.

Türkiye'de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

Hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sabit kıymetler	(5.802)	(5.009)
Uçuş yükümlülüklerine gelen düzeltmeler	(476)	(311)
Türev işlemler makul değer farkları	(63)	(36)
Birikmiş mali zarar	2.025	1.439
Gelecek aylara ait gelir ve giderler	280	170
Gider tahakkukları	183	148
Mil tahakkukları	130	126
Kıdem tazminatı karşılığı	90	69
Kullanılmamış izin karşılığı	4	4
Diğer	1	39
Ertelenen vergi yükümlülükleri	(3.628)	(3.361)

1 Ocak – 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerindeki ertelenmiş vergi yükümlülüğü hareketi aşağıdadır:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı ertelenmiş vergi yükümlülüğü	3.361	2.578
Ertelenmiş vergi geliri	(5)	(16)
Riskten korunma kazançları/kayıpları vergi gideri	47	255
Satılmaya hazır finansal varlıklar yeniden değerlendirilme kazançları/kayıpları vergi gideri	1	-
Tanımlanmış emeklilik paylarındaki aktüeryal kayıpların vergi geliri	(5)	(4)
Yabancı para çevrim farkları	229	548
Dönem sonu ertelenmiş vergi yükümlülüğü	3.628	3.361

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)Ertelenmiş Vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi aktifi ayrılmış devreden geçmiş yıl zararlarının kullanım hakkının sona erecekleri yıllar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2018 yılında sona erecek	307	307
2019 yılında sona erecek	-	-
2020 yılında sona erecek	395	395
2021 yılında sona erecek	6.447	6.493
2022 yılında sona erecek	2.976	-
Ertelenen vergi yükümlülükleri	10.125	7.195

<u>Vergi giderinin mutabakatı:</u>	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Faaliyetlerden elde edilen vergi öncesi kar	813	2
%20 vergi oranı (20)%	(163)	-
Vergi etkileri:		
- yatırım destek kazancı 6%	45	48
- kanunen kabul edilmeyen giderler -	-	(3)
- özsermaye metodu ile muhasebeleştirilen iş ortaklıkları 9%	71	26
- geçmiş yıl mali zarar düzeltmesi (1)%	(9)	3
- çevrim kar/(zararı) (16)%	(129)	(123)
- ertelenmiş vergi oranındaki değişimin etkisi 1%	11	-
Kar veya zarardaki vergi karşılığı gideri	(174)	(49)

34. PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide gelir tablolarında belirtilen pay başına kazanç, net kârın ilgili dönem içinde mevcut payların ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut paydaşlara birikmiş karlardan payları oranında pay dağıtarak ("Bedelsiz Pay") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz pay ihracı çıkarılmış pay olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı pay adedi ortalaması, payların bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına kazanç, net karın ilgili dönemler içindeki ağırlıklı ortalama pay adedine bölünmesi ile hesaplanmıştır.

Toplam payların 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerindeki sayısı ve pay başına kazancın hesaplaması aşağıda gösterildiği gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak itibariyle pay adedi (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
31 Aralık itibariyle pay adedi (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
Payların dönem içerisindeki ağırlıklı ortalaması (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
Dönem karı / (zararı)	639	(47)
Pay başına kazanç / (zarar) (Kr)	0,46	(0,03)
Sulandırılmış pay başına kazanç / (zarar) (Kr)	0,46	(0,03)

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

35. KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerine ilişkin kur değişimi etkilerinin analizi Not 37’de yer almaktadır.

36. TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde Grup’un türev finansal araç varlık ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

Türev finansal varlıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	694	541
Çapraz kur takas sözleşmeleri	57	134
Faiz oranı nakit akım riskinden koruma amaçlı türev araçlar	16	19
	767	694

Türev finansal yükümlülükler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Faiz oranı nakit akım riskinden koruma amaçlı türev araçlar	173	257
Çapraz kur takas sözleşmeleri	293	174
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	15	83
	481	514

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ**(a) Sermaye risk yönetimi**

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup’un sermaye yapısı Not 7’ de açıklanan finansal borçları içeren borçlar ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, ödenmiş sermaye, yedekler ile geçmiş yıl karlarını da içeren özkaynaklar kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup’un yönetim kurulu sermaye yapısını periyodik olarak inceler. Bu incelemeler sırasında kurul, sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskleri değerlendirir. Grup, kurulun yaptığı önerilere dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle dengede tutmaktadır.

Grup’un genel stratejisinde 2016 yılına göre bir değişiklik olmamıştır.

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Toplam Borçlar	34.259	36.061
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri ve vadesi üç aydan uzun banka mevduatları	(7.868)	(6.387)
Net Borç (A)	26.391	29.674
Toplam Özkaynak (B)	20.171	17.899
Toplam Sermaye (A+B)	46.562	47.573
Net borç/toplam sermaye oranı	0,57	0,62

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır. Grup, çeşitli finansal risklerden korunmak amacı ile türev ürünleri kullanmaktadır.

Risk yönetimi, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar doğrultusunda yürütülmektedir. Risk politikalarına ilişkin olarak ise finansal risk tanımlanır, değerlendirilir ve Grup'un operasyon üniteleri ile birlikte çalışmak suretiyle riskin azaltılmasına yönelik araçlar kullanılır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi

31 Aralık 2017	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat(***)	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (*)	-	2.233	-	3.540	7.839	767
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	354	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	1.562	-	3.540	7.839	767
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	671	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	108	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	283	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	(283)	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E.Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*)Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**)Teminatlar, müşterilerden alınan nakit teminat ve teminat mektuplarından oluşmaktadır.

(***)Bankalardaki mevduat rakamı, 3 aydan uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2016	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat(***)	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf		
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (*)	-	1.334	9	4.783	6.351	694
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	65	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	800	9	4.783	6.351	694
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	534	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	22	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	269	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	269	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	(269)	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E.Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*)Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**)Teminatlar, müşterilerden alınan nakit teminat ve teminat mektuplarından oluşmaktadır.

(***)Bankalardaki mevduat rakamı, 3 aydan uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup'a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır.

Grup'un kredi riski temel olarak ticari alacaklarına ilişkindir. Bilançoda gösterilen tutar Grup yönetiminin önceki tecrübelerine ve cari ekonomik şartlara bağlı olarak tahmin ettiği şüpheli alacaklar düşüldükten sonraki net tutardan oluşmaktadır. Grup'un kredi riski çok sayıda müşteriyle çalışıldığından dolayı dağılmış durumdadır ve önemli bir kredi risk yoğunlaşması yoktur.

Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur.

31 Aralık 2017	<u>Alacaklar</u>		<u>Bankalardaki</u>		<u>Türev Araçlar</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
	<u>Ticari Alacaklar</u>	<u>Diğer Alacaklar</u>	<u>Mevduat</u>				
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	173	-	-	-	-	-	173
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	133	-	-	-	-	-	133
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	412	-	-	-	-	-	412
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	153	-	-	-	-	-	153
Toplam vadesi geçen alacaklar	871	-	-	-	-	-	871
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	108	-	-	-	-	-	108

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur.

<u>31 Aralık 2016</u>	<u>Alacaklar</u>		<u>Bankalardaki</u>	<u>Türev Araçlar</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
	<u>Ticari Alacaklar</u>	<u>Diğer Alacaklar</u>	<u>Mevduat</u>			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	188	-	-	-	-	188
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	122	-	-	-	-	122
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	426	-	-	-	-	426
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	67	-	-	-	-	67
Toplam vadesi geçen alacaklar	803	-	-	-	-	803
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	22	-	-	-	-	22

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmamış olanlara ilişkin aldığı nakit teminat ve teminat mektupları toplamı 108 TL'dir (31 Aralık 2016: 22 TL).

Bilanço tarihi itibarıyla, vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmış olanlara ilişkin alınan teminatlar bulunmamaktadır.

b.2)Değer düşüklüğü

Ticari alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılığı, dava konusu alacaklar için ayrılmış karşılıklar ve geçmiş tahsil edilememe tecrübesine dayanılarak hesaplanmış karşılıklardan oluşmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin şüpheli alacak karşılığındaki değişimi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı ayrılan karşılık	269	209
Cari dönem gideri	52	46
Tahsil edilen alacak	(56)	(29)
Yabancı para çevrim farkı	18	43
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	283	269

b.3)Likidite riski yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, Yönetim Kurulu'na aittir. Yönetim Kurulu, Grup yönetiminin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, likidite riskini tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip etmek ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlamak suretiyle yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir. Düzeltmeler kolonu ilerleyen dönemdeki muhtemel nakit akımına sebep olan kalemi göstermektedir. Bahse konu kalem vade analizine dahil edilmiş olup, bilançodaki finansal yükümlülüklerin bilanço değerine dahil edilmemiştir.

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.3) Likidite riski yönetimi (devamı)***Likidite riski tablosu:****31 Aralık 2017**

		<u>Sözleşme uyarınca</u>				
		<u>nakit çıkışlar</u>				
<u>Sözleşme uyarınca</u>		<u>toplamı</u>	<u>3 Aydan</u>	<u>3-12 ay</u>	<u>1-5 yıl</u>	<u>5 yıldan</u>
<u>vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>(I+II+III+IV)</u>	<u>Kısa (I)</u>	<u>arası (II)</u>	<u>arası (III)</u>	<u>uzun (IV)</u>
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	2.807	2.807	890	1.917	-	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	30.980	33.992	1.041	3.127	14.024	15.800
Ticari borçlar	3.229	3.229	3.229	-	-	-
Diğer finansal yükümlülükler	61	61	61	-	-	-
Toplam	37.077	40.089	5.221	5.044	14.024	15.800

31 Aralık 2016

		<u>Sözleşme uyarınca</u>				
		<u>nakit çıkışlar</u>				
<u>Sözleşme uyarınca</u>		<u>toplamı</u>	<u>3 Aydan</u>	<u>3-12 ay</u>	<u>1-5 yıl</u>	<u>5 yıldan</u>
<u>vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>(I+II+III+IV)</u>	<u>Kısa (I)</u>	<u>arası (II)</u>	<u>arası (III)</u>	<u>uzun (IV)</u>
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	4.776	4.776	1.870	2.906	-	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	30.845	33.959	928	3.258	12.286	17.487
Ticari borçlar	2.169	2.169	2.169	-	-	-
Diğer finansal yükümlülükler	13	13	13	-	-	-
Toplam	37.803	40.917	4.980	6.164	12.286	17.487

31 Aralık 2017

<u>Sözleşme uyarınca</u> <u>vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u> <u>nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı</u>	<u>3 Aydan</u>	<u>3-12 ay</u>	<u>1-5 yıl</u>	<u>5 yıldan</u>
		<u>(I+II+III+IV)</u>	<u>Kısa (I)</u>	<u>arası (II)</u>	<u>arası (III)</u>	<u>uzun (IV)</u>
Türev finansal (yükümlülükler)/varlıklar,net						
Türev nakit giriş çıkışları,						
net	286	289	82	279	45	(117)

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.3) Likidite riski yönetimi (devamı)

<u>Sözleşme uyarınca</u> <u>vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u> <u>nakit çıkışlar</u> <u>toplamı</u> <u>(I+II+III+IV)</u>	<u>3 Aydan</u> <u>Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay</u> <u>arası (II)</u>	<u>1-5 yıl</u> <u>arası (III)</u>	<u>5 yıldan</u> <u>uzun (IV)</u>
Türev finansal (yükümlülükler)/varlıklar,net						
Türev nakit giriş çıkışları,						
net	180	185	(2)	180	7	-

b.4) Piyasa riski yönetimi

Grup'un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kurundaki ve faiz oranındaki değişiklikler ve akaryakıt fiyatı ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Piyasa riskleri ayrıca, duyarlılık analizleri ile değerlendirilmektedir. Cari yılda Grup'un maruz kaldığı piyasa riskinde veya maruz kalınan riskleri yönetim ve ölçüm yöntemlerinde, önceki yıla göre bir değişiklik olmamıştır.

b.4.1) Kur riski yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve parasal ve parasal olmayan yükümlülüklerinin bilanço tarihi itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*

	31.12.2017					
	TL TOPLAM	TL	AVRO	JPY	CHF	Diğer
1.Ticari Alacaklar	2.141	473	430	12	28	1.198
2a.Parasal Finansal Varlıklar	7.333	215	6.933	13	6	166
2b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
3.Diğer	1.392	534	386	25	21	426
4.Dönen Varlıklar (1+2+3)	10.866	1.222	7.749	50	55	1.790
5.Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a.Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
7.Diğer	401	14	353	-	-	34
8.Duran Varlıklar (5+6+7)	401	14	353	-	-	34
9.Toplam Varlıklar (4+8)	11.267	1.236	8.102	50	55	1.824
10.Ticari Borçlar	2.031	1.370	522	1	7	131
11.Finansal Yükümlülükler	2.723	61	1.805	780	77	-
12a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	3.609	2.990	545	72	2	-
12b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	237	237	-	-	-	-
13.Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	8.600	4.658	2.872	853	86	131
14.Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-
15.Finansal Yükümlülükler	21.944	-	13.363	7.905	676	-
16a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	51	33	18	-	-	-
16b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	482	482	-	-	-	-
17.Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	22.477	515	13.381	7.905	676	-
18.Toplam Yükümlülükler (13+17)	31.077	5.173	16.253	8.758	762	131
19.Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Araçların Net Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19a.Aktif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
19b.Pasif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
20.Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)	(19.810)	(3.937)	(8.151)	(8.708)	(707)	1.693
21.Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (UFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(20.884)	(3.766)	(8.890)	(8.733)	(728)	1.233
22.Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri	-	-	-	-	-	-
23.Döviz Varlıklarının Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-
24.Döviz Yükümlülüklerinin Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*

	31.12.2016					
	TL TOPLAM	TL	AVRO	JPY	CHF	Diğer
1.Ticari Alacaklar	1.248	334	278	3	20	613
2a.Parasal Finansal Varlıklar	3.330	1.370	1.763	17	11	169
2b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
3.Diğer	913	342	223	18	18	312
4.Dönen Varlıklar (1+2+3)	5.491	2.046	2.264	38	49	1.094
5.Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a.Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
7.Diğer	219	17	170	-	-	32
8.Duran Varlıklar (5+6+7)	219	17	170	-	-	32
9.Toplam Varlıklar (4+8)	5.710	2.063	2.434	38	49	1.126
10.Ticari Borçlar	1.386	895	370	3	7	111
11.Finansal Yükümlülükler	2.305	13	1.534	690	68	-
12a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	2.704	2.082	502	117	3	-
12b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	215	215	-	-	-	-
13.Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	6.610	3.205	2.406	810	78	111
14.Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-
15.Finansal Yükümlülükler	22.069	-	13.604	7.794	671	-
16a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	18	2	16	-	-	-
16b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	397	397	-	-	-	-
17.Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	22.484	399	13.620	7.794	671	-
18.Toplam Yükümlülükler (13+17)	29.094	3.604	16.026	8.604	749	111
19.Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Araçların Net Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19a.Aktif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
19b.Pasif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
20.Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)	(23.384)	(1.541)	(13.592)	(8.566)	(700)	1.015
21.Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (UFRS 7.B23)	(23.904)	(1.288)	(13.985)	(8.584)	(718)	671
(=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)						
22.Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri	-	-	-	-	-	-
23.Döviz Varlıklarının Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-
24.Döviz Yükümlülüklerinin Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca, TL, AVRO, JPY ve CHF cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. Aşağıdaki tablo Grup'un, TL, AVRO, JPY ve CHF kurlarındaki %10'luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10'luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden parasal kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin dönem sonundaki %10'luk kur değişiminin etkilerini gösterir. Pozitif değer, kar/zararda ve diğer özkaynak kalemlerindeki artış ifade eder.

31 Aralık 17		
Vergi Öncesi Kar / (Zarar)		
	Yabancı paranın %10 değer kazanması	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	(394)	394
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- TL net etki (1+2)	(394)	394
4- Avro net varlık / yükümlülük	(815)	815
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	(815)	815
4- JPY net varlık / yükümlülük	(871)	871
5- JPY riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- JPY net etki (4+5)	(871)	871
7- CHF net varlık / yükümlülüğü	(71)	71
8- CHF riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- CHF net etki (7+8)	(71)	71
10- Diğer net varlık / yükümlülüğü	169	(169)
11- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-
12- Diğer net etki (10+11)	169	(169)
TOPLAM (3+6+9+12)	(1.981)	1.981

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık (devamı)

	31 Aralık 16	
	Vergi Öncesi Kar / (Zarar)	
	Yabancı paranın %10 değer kazanması	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	(154)	154
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- TL net etki (1+2)	(154)	154
4- Avro net varlık / yükümlülük	(1.359)	1.359
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	(1.359)	1.359
7- JPY net varlık / yükümlülük	(857)	857
8- JPY riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- JPY net etki (4+5)	(857)	857
10- CHF net varlık / yükümlülüğü	(70)	70
11- CHF riskinden korunan kısım (-)	-	-
12- CHF net etki (7+8)	(70)	70
13- Diğer net varlık / yükümlülüğü	102	(102)
14- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-
15- Diğer net etki (10+11)	102	(102)
TOPLAM (3+6+9+12+15)	(2.338)	2.338

b.4.2) Faiz oranı riski yönetimi

Grup sabit ve değişken faiz oranları üzerinden borçlanmaktadır. Mevcut borçların faiz durumları göz önüne alındığında değişken faizli borçların büyük çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Bununla beraber, son yıllarda yapılan uçak finansmanlarında maliyetin de uygun olması şartıyla sabit faizli borçlanmaların ağırlığı yükseltilerek değişken ve sabit faizli borçlar arasında kısmi bir denge oluşturulmaya çalışılmaktadır. Grup'un değişken faiz oranlı borçları Libor ve Euribor'a bağlı olduğu için lokal risklere bağımlılık düşüktür.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.2) Faiz oranı riski yönetimi (devamı)*

Faiz Pozisyonu Tablosu

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sabit Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Yükümlülükler	12.200	13.452
Değişken Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Yükümlülükler	18.780	17.393
Riskten Korunma Muhasebesine Konu Olmayan Faiz Takası Sözleşmeleri (Net)	(27)	(60)
Riskten Korunma Muhasebesine Konu Olan Faiz Takası Sözleşmeleri (Net)	(131)	(178)

Not 38’de belirtildiği üzere Grup 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 11.832 milyon TL tutarındaki değişken faizli finansal yükümlülüklerinin faiz oranını faiz takası işlemleri ile sabitlemiştir.

Faiz oranı duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihinde maruz kalınan faiz oranı riskine ve bu oranda meydana gelebilecek değişikliğe göre belirlenir ve tüm raporlama dönemi boyunca sabit tutulur. Grup yönetimi değişken faizli borçların faizi olan, Libor ve Euribor faiz oranında %0,5’lik bir dalgalanma durumunda ortaya çıkabilecek etkileri hesaplamakta ve üst yönetime raporlamaktadır.

Libor ve Euribor faiz oranında %0,5’lik bir yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda:

Grup’un vergi öncesi dönem karı 106 milyon TL azalacaktır (31 Aralık 2016 döneminde vergi öncesi dönem karı 112 milyon TL azalacaktır). Libor ve Euribor faiz oranının %0,5 düşmesi durumunda ise vergi öncesi net dönem karı aynı tutarlarda artacaktır.

Ayrıca, faiz oranı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu faiz takası sözleşmelerinden dolayı Libor ve Euribor faiz oranlarında % 0,5’lik bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 137 milyon TL artacaktır (31 Aralık 2016 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 172 milyon TL artacaktır). Libor ve Euribor faiz oranlarında % 0,5’lik bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları aynı tutarda azalacaktır.

37. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.4.3) Akaryakıt Fiyatı Duyarlılığı

Not 38’da açıklandığı üzere Grup 2009 yılından itibaren akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım riskinden korunma amaçlı olarak vadeli yakıt alım sözleşmeleri yapmıştır. Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu edilen vadeli yakıt alım sözleşmelerinden dolayı, akaryakıt fiyatlarında %10’luk bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 439 milyon TL artacaktır. (31 Aralık 2016 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 926 milyon TL artacaktır) Akaryakıt fiyatlarında %10’luk bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 436 milyon TL azalacaktır. (31 Aralık 2016 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 4 milyon TL azalacaktır)

38. FİNANSAL ARAÇLAR

(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Standart vade ve koşullarda, aktif likit bir piyasada işlem gören finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri kote edilmiş piyasa fiyatı üzerinden belirlenir.
- Türev araçların gerçeğe uygun değeri, kote edilmiş fiyatları kullanılmak suretiyle hesaplanır. Fiyatların mevcut olmadığı durumlarda, türev araçların (forward ve swap) vadeleri için uygulanabilir getiri eğrisi kullanılmak suretiyle indirgenmiş nakit akımı analizi kullanılır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31.12.2017 Bilanço	Krediler ve Alacaklar	Finansal Riskten Korunma Muhasebesine Göre Muhasebeleştirilen Türev Araçlar	Gerçeğe Uygun Değeri Kar/ Zarara Yansıtılan Türev Araçlar	Maliyet Değeri ile Gösterilen Satılmaya Hazır Yatırımlar	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Kayıtlı Değer	Not
<u>Finansal Varlıklar</u>							
Nakit ve Nakit Benzerleri	7.132	-	-	-	-	7.132	5
Finansal Yatırımlar ve Türev Finansal Araçlar	736	707	60	4	-	1.507	6-36
Ticari Alacaklar	2.233	-	-	-	-	2.233	10
Diğer Alacaklar	3.540	-	-	-	-	3.540	9-12
<u>Finansal Yükümlülükler</u>							
Banka Kredileri	-	-	-	-	3.218	3.218	7
Finansal Kiralama Borçları	-	-	-	-	30.980	30.980	7-20
Diğer Finansal Yükümlülükler ve Türev Finansal Araçlar	-	303	178	-	61	542	8-36
Ticari Borçlar	-	-	-	-	3.229	3.229	9-10
31.12.2016 Bilanço	Krediler ve Alacaklar	Finansal Riskten Korunma Muhasebesine Göre Muhasebeleştirilen Türev Araçlar	Gerçeğe Uygun Değeri Kar/ Zarara Yansıtılan Türev Araçlar	Maliyet Değeri ile Gösterilen Satılmaya Hazır Yatırımlar	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Kayıtlı Değer	Not
<u>Finansal Varlıklar</u>							
Nakit ve Nakit Benzerleri	5.159	-	-	-	-	5.159	5
Finansal Yatırımlar ve Türev Finansal Araçlar	1.228	565	129	3	162	2.087	6-36
Ticari Alacaklar	1.334	-	-	-	-	1.334	10
Diğer Alacaklar	4.792	-	-	-	-	4.792	9-12
<u>Finansal Yükümlülükler</u>							
Banka Kredileri	-	-	-	-	5.203	5.203	7
Finansal Kiralama Borçları	-	-	-	-	30.845	30.845	7-20
Diğer Finansal Yükümlülükler ve Türev Finansal Araçlar	-	350	164	-	13	527	8-36
Ticari Borçlar	-	-	-	-	2.169	2.169	9-10

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da endirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin seviye sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

		Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye
Finansal varlıklar	31 Aralık 17	TL	TL	TL
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Türev araçlar	60	-	60	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar				
Türev araçlar	707	-	707	-
Toplam	767	-	767	-
Finansal yükümlülükler				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Türev araçlar	178	-	178	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar				
Türev araçlar	303	-	303	-
Toplam	481	-	481	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

	31 Aralık 16	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Finansal varlıklar				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Türev araçlar	129	-	129	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar				
Türev araçlar	565	-	565	-
Toplam	694	-	694	-
Finansal yükümlülükler				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Türev araçlar	164	-	164	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar				
Türev araçlar	350	-	350	-
Toplam	514	-	514	-

(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri

Grup, gelecekteki nakit akımlarının öngörülebilirliğini arttırmak amacıyla, jet yakıtı fiyatı riski, döviz kuru riski ve faiz riskinden korunma stratejileri uygulamaktadır. Bu bağlamda ham petrol üzerine yazılmış swap ve opsiyon sözleşmeleri, döviz kuru üzerine yazılmış forward ve opsiyon sözleşmeleri ile çapraz kur swap sözleşmeleri ve faiz swap sözleşmelerini kullanmaktadır.

Grup'un değişken faizli finansal yükümlükleri Not: 37 b.4.2'de açıklanmaktadır. Grup faiz maliyetlerinin karşılanabilir seviyede tutulması amacıyla finansal kiralama yükümlülüklerine ait değişken faiz geri ödemeli ABD Doları, Avro ve JPY borçlarının yaklaşık %63'ü için türev ürünlerle riskten korunma işlemi gerçekleştirmiştir. Değişken faizli finansal kiralama yükümlülüklerinden kaynaklanan ve nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı, özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri

Grup, 2009 yılında akaryakıt fiyatlarındaki dalgalanmaya bağlı ortaya çıkabilecek olası artışı kontrol edebilmek amacıyla riskten korunma işlemlerini gerçekleştirmeye başlamıştır. 2009 yılı Haziran ayında başlanan akaryakıt riskten korunma stratejisi, edinilen piyasa tecrübesi ve gereklilikler sonucunda yıllar içerisinde güncellenmiştir. Bu bağlamda, Grup'un 14 Temmuz 2017 tarihli yönetim kurulu kararına göre riskten korunma işlemlerinin, değişen piyasa koşulları dikkate alınarak, maksimum 24 ay vadeli ve bütçelenen aylık akaryakıt tüketim miktarının en fazla %60'ını kapsayacak şekilde uygulanmasına karar verilmiştir. Bahsi geçen değişiklikte birlikte, swap ve primsiz opsiyon yapılarına ek olarak prim ödemeli opsiyon yapıları da ürün portföyüne eklenmiştir. Böylelikle akaryakıt fiyatlarındaki değişimi dikkate alarak güncellenebilen daha esnek bir yapıya geçilmiştir. Gelecekteki akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

Grup'un gelir ve giderlerini oluşturan para birimleri arasındaki uyumsuzluk döviz kuru riskine sebebiyet vermektedir. Bu sebeple, Yönetim Kurulu kararı ile ilk defa 2013 yılı Haziran ayında döviz kuru riskinden korunma metodolojisi oluşturulmuş ve ilgili metodoloji 2015 yılı Şubat ayında güncellenerek mevcut halini almıştır. Bu doğrultuda, Grup'un kısa pozisyonda olduğu ABD Doları ve TRY para birimlerindeki açığın uzun pozisyondaki Avro pozisyonu kullanılarak riskten korunma işlemlerine konu edilmesine karar verilmiştir. Uygulanan metodolojiye göre, gelecek 24 ay için öngörülen aylık TRY açık pozisyonun %30%' için forward enstrümanı kullanılarak riskten korunma işlemleri yapılmaktadır. Benzer şekilde gelecek 24 aylık dönem için öngörülen aylık USD açık pozisyonunun piyasa koşullarına göre %25% ila %35%'inin kapatılması için forward veya maliyetsiz bantlı opsiyon yapılarından uygun olanı kullanılmaktadır. Böylece döviz kurunun sabitlenmesi veya belirli aralıklarda kontrol edilmesi suretiyle öngörü sağlanmakta ve döviz kurlarından ötürü oluşabilecek belirsizlik azaltılmaktadır. Gelecekteki döviz kurlarından kaynaklanan nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla yukarıdaki işlemler dolayısıyla girmiş olduğu türev araçlar ve bakiyeleri aşağıda sunulmuştur:

Varlık ve yükümlülüklerde yer alan türev araçlar 31 Aralık 2017	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	2	(133)	(131)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	82	(1)	81
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	613	(15)	598
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	10	(154)	(144)
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	707	(303)	404
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	26	(1)	25
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	13	(40)	(27)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	21	(137)	(116)
Riskten korunma işlemine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	60	(178)	(118)
Toplam	767	(481)	286

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

31 Aralık 2016	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	-	(178)	(178)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	208	(34)	174
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	332	(49)	283
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	25	(89)	(64)
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	565	(350)	215
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	57	-	57
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	20	(80)	(60)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	52	(84)	(32)
Riskten korunma işlemine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	129	(164)	(35)
Toplam	694	(514)	180

Özsermayede yer alan türev araçlar**31 Aralık 2017**

	Akaryakıt riski korunması	Faiz riski korunması	Kur riski korunması	Toplam
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değer kazancı/(kayı)	683	(131)	(170)	382
Finansal riskten korunma fonundan finansal giderlere sınıflanan tutarı	-	4	-	4
Akaryakıt riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	(92)	-	-	(92)
Kur riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	-	-	1	1
Toplam	591	(127)	(169)	295
Ertelenmiş vergi etkisi	(130)	28	38	(64)
31 Aralık 2017 itibarıyla Finansal Riskten Korunma Fonu	461	(99)	(131)	231

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2017 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

38. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

31 Aralık 2016	Akaryakıt riski korunması	Faiz riski korunması	Kur riski korunması	Toplam
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değer kazancı/(kayıbı)	457	(178)	(50)	229
Finansal riskten korunma fonundan finansal giderlere sınıflanan tutarı	-	5	-	5
Akaryakıt riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	(157)	-	-	(157)
Yabancı para çevrim farkları	-	-	9	9
Toplam	300	(173)	(41)	86
Ertelenmiş vergi etkisi	(60)	35	8	(17)
31 Aralık 2016 itibarıyla Finansal Riskten Korunma Fonu	240	(138)	(33)	69

39. RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

**40. FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN YA DA FİNANSAL TABLOLARIN
AÇIK, YORUMLANABİLİR VE ANLAŞILABİLİR OLMASI AÇISINDAN AÇIKLANMASI
GEREKEN DİĞER HUSUSLAR**

Yoktur.